ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряд-Монголой ҮНЭН

№ 94 (8002)
АПРЕЛИИН 20
ПЯТНИЦА
1956 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэнь советскэ арадые зоригжуулан хүтэлбэрилдэг агууехэ хүсэн бологшо Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

(1956 оной Майн 1-дэ зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй Уриануудһаа).

1956 ОНОЙ МАЙН 1-дэ ЗОРЮУЛАГДАҺАН КПСС-эй ЦК-гэй УРЯАНУУД

1. Ажалшадай уласхоорондын пролетарска һанал нэгэдэлгын үдэр, бухы оронуудай хүдэлмэришэдэй ахадүүгэй харилсаанай үдэр — Майн 1 мандаха болтогой!

Пролетарска интернационализмын тугые дээшэнь үргэе! Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

2. Эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, социализмын түлөө тэмсэжэ байһан бүхы арадуудта ахадүүгэй амар мэндэ!

3. Бүхы оронуудай ажалшад! Дайниие зайсуулжа болохошье байгаа, зайсуулхашье хэрэгтэй! Дайнай аюулда эсэргүү, эб найрамдалай түлөө арадуудай хоорондын харилсаа холбооной түлөө тэмсэлэй тугые дээшэнь үргэе!

4. Бүхы оронуудай ажалшад! Буу зэбсэг ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хорохо ябадал туйлагты! Атомна, водородно ба хүн зониие олоорнь алалгын бусад зэбсэгүүдые хорихые эригты! Атомай хүсые хүн түрэлтэнэй амгаланаар хүгжэхэ хэрэгтэ зорюулая!

5. Эб найрамдалай, демократиин ба арадуудай бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэ коммунистнууд, социалистнууд болон бүхы түрүү хүсэнүүдэй хоорондын харилсаа холбоон бэхижэг лэ!

6. Советскэ Союзай, арадай демократиин оронуудай ажалшад! Социализмын оронуудай агууехэ хани холбоое эсэшэгүйгөөр бэхижүүлэгты, манай оронуудай арадуудай хоорондын ахадүүгэй хани барисаае хүгжөөн бэхижүүлэгты!

7. Өөрынгөө орон дотор социалистическэ шэнэдхэлгые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байгаа агууехэ хитад арадта ахадүүгэй амар мэндэ! Хитадай Арадай Республика мандаха болтогой! Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай ехэ хүсэн болоһон, советскэ ба хитад арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан, харилсаа холбоон һалбаран хүгжэжэ байг лэ!

8. Арадайнгаа ажахые, культурые саашадань дэбжээхын түлөө, хүн ниитэ арад зоной ажана байдалые хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулхын түлөө, эб найрамдалай ба социализм байгуулхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байһан арадай-демократическа гүрэнүүдэй: Польша, Чехословаки, Венгри, Болгари, Румыни, Албани ба Монгол Арадай Республикын ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ!

9. Арадайнгаа ажахые һэргээн бодхоохын, саашадань хүгжөөхын түлөө, эб найрамдалай түлөө, демократическа үндэһэ һуури дээрэ өөһэдынгөө оронуудай национальна нэгэдэлые туйлахын түлөө тэмсэжэ байһан Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын, Вьетнамай Демократическа Республикын баатарлиг арадуудта ахадүүгэй амар мэндэ!

10. Милитаризмые һэргээлгэдэ эсэргүүсэн, германска хоёр гүрэниие хоорондонь ойртуулхын түлөө, Эхэ оронoo эб найрамдалай, демократическа үндэһэ һуури дээрэ нэгэдүүлхын түлөө тэмсэжэ байһан, бүхы Германиин эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй түшэг тулгууринь болоһон Германска Демократическа Республика мандаха болтогой!

Германска ба советскэ арадуудай хани барисаан, харилсаа холбоон Европодохи эб найрамдалай аша туһада бэхижэн хүгжэжэ байг лэ!

11. Социализм байгуулжа байгаа Югославиин Арадай Федеративна Республикын арадуудта ахадүүгэй амар мэндэ! Советскэ Союзай, Югославиин арадуудай хоорондын эбдэршэгүй хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

12. Эхэ оронойнгоо хүгжэн дэбжэхын түлөө, Азида ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байгаа агууехэ индийскэ арадта ахадүүгэй амар мэндэ! Советскэ Союзай, Индиин арадуудай хоорондын хани барисаан, харилсаа холбоон бэхижэн хүгжэжэ байг лэ!

13. Уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һуларуулхын, гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байхын түлөө, Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа хамгаалхын, бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал тогтоохын түлөө тэмсэлдэ Англиин, Америкын Холбоото Штадуудай, Франциин, Советскэ Союзай арадуудай хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

14. Советскэ Союзай, Италиин арадуудай хоорондын хани барисаан, харилсаа холбоон бэхижэг лэ!

15. Тэгшэ эрхэтэй байха, бэе бэедээ этигэлсэхэ, арадуудые хүндэлхэ үндэһэ һуури дээрэ Советскэ Союз Финляндска Республика хоёрой хоорондын хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

16. Советскэ Союзай ба Швециин, Норвегиин, Даниин, Исландиин хоорондохи хани ёһоной харилсаан бэхижэн хүгжэжэ байг лэ!

17. Советскэ Союзай арадуудай, нейтральна, бэеэ даанхай, демократическа Австриин арадай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон Европодо эб найрамдал бэхижүүлгын аша туһада мандаг лэ!

18. Милитаризмын һэргэлгэдэ эсэргүүсэн, национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө, өөрынгөө ороной демократическа хүгжэлтын түлөө тэмсэжэ байгаа японско арадта амар мэндэ!

19. Колониальна дарлалтын гэнжые таһалжа хаяһан, эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй, өөһэдынгөө национальна бэеэ даанхай байдалые бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ байһан Зүүн зүгэй арадуудта халуун баяр!

20. Империалистическэ дарлалтада эсэргүүсэн, өөһэдынгөө эрхэ сүлөөгэй, национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэжэ байһан колониальна ба бэеэ даагаагүй оронуудай арадуудта амар мэндэ!

21. Ниитын элдэб системэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байха тухай ленинскэ политика—Советскэ Союзай гадаадын политикын генеральна хараа шугам, эб найрамдалые хамгаалан бэхижүүлгын, бүхы оронуудтай экономическа болон культурна холбоо бэхижүүлгын политика мандаха болтогой!

22. Советскэ Армиин, Флодой сэрэгшэд! Өөһэдынгөө сэрэгэй ба политическэ эрдэмые оролдосотойгоор дээшэлүүлэгты, дайшалхы шадабаряа нарижуулан һайжаруулагты, мүнөөнэй дайшалхы техникые, зэбсэгые шудалагты!

Эб найрамдалые, манай Эхэ ороной аюулгүй байдалые сахижа байгаа, илалтануудай алдар солоор бүрхөөгдэһэн, шэн зоригто Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

23. Советскэ Союзай хэлбэришэгүй үндэһэ һуури — хүдэлмэришэн анги ба колхозно таряашадай холбоо барисаан хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэри доро мандажа, бэхижэжэ байг лэ!

24. Манай олонациональна социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалай үндэһэн—Советскэ Союзай арадуудай ахадүүгэй хани барисаан мандажа, һалбаран хүгжэжэ байг лэ!

25. Советскэ Союзай ажалшад! Коммунистическэ партиие, Советскэ Правительствые тойрон улам нягтаар жагсая, КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ, коммунистическэ общество байгуулгын агууехэ хэрэгтэ манай бүхы хүсые, творческо эрмэлзэлые зорюулая!

26. Советскэ Союзай ажалшад! Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XX съездын Директивэнүүд хадаа коммунизм саашадаа байгуулгын, арадай ажахые шэнэ хүсэтэйгөөр дэбжээлгын, советскэ арадай ажана байдалые һайжаруулгын дайшалхы программа мүн!

Зургаадахи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлые дэлгэрүүлэе!

27. Советскэ Союзай ажалшад! Бүхы арадай ажахые саашадань хүгжөөлгын, арадай материальна ба культурна ажана байдалые улам һайжаруулгын, манай Эхэ ороной хүсэ шадалые, аюулгүй байдалые бэхижүүлгын үндэһэ һууриие—хүндэ промышленностиие булюу ехээр хүгжөөлгэдэ зорюулагдаһан Парти, Правительствын политикые бодото байдал дээрэ оролдосотойгоор бэелүүлэгты!

28. Социалистическэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Техникын дэбжэлтын, ажалай бүтээсые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхын түлөө тэмсэгты! Эсэгэ ороной ба хилын саадахи наука болон техникын шэнэ туйлалтануудые, предприятинуудай түрүү дүй дүршэлые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгты!

29. Эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүд, мастернууд! Ажалай ба үйлэдбэриин эмхидхэлые һайжаруулагты, ажалай заршамые бүхы хэмжээгээр бэхижүүлэгты, предприятинуудай жэгдэ һайнаар хүдэлмэрилхэ ябадал хангагты! Арьбалалтын гурим сахихын түлөө тэмсэгты, продукциин шанарые дээшэлүүлэгты, өөрынь үные химдаруулагты!

1956 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэе!

30. Нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Үйлэдбэриин түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэгты, нүүрһэ малтан абалгын, шанаржуулгын түрүү аргануудые нэбтэрүүлэгты, техникэ хэрэглэлгые һайжаруулагты! Шэнэ шахтанууд болон нээмэл уурхайнуудые түргэнөөр баригты!

Арадай ажахыда нүүрһэ ехээр үгэе!

31. Нефтяной промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Нефть абалгые, буйлуулгые түргэдхэгты! Нефтиин, газай байдаг шэнэ газарнуудые оложо, түргэнөөр ашаглагты! Скважинануудые түргэнөөр малтадаг бологты!

Эрхим шанартай нефть, газ болон нефтепродуктнуудые орондоо ехээр үгэе!

32. Советскэ энергетигүүд! Түрүү техникэ үргэнөөр нэбтэрүүлэгты! Энергетическэ шэнэ хүсэнүүдые ашаглалгада түргэнөөр оруулагты, электростанцинуудые барилгын шанар һайжаруулагты, үныень химдаруулагты! Түлишэ гаргашалгые багадхагты!

33. Советскэ металлургнууд! Үйлэдбэриин техникые, технологиие нарижуулан һайжаруулагты, һайн шанартай металл гаргалгые бүхы хэмжээгээр ехэдхэгты!

Шэрэм, булад, прокат болон үнгэтэ металлнуудые арадай ажахыда ехээр үгэе!

34. Машина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын предприятинуудай эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүд! Шэнэ түхэлэй мүнөөнэй түхеэрэлгэнүүд, механизмууд, станогууд, прессүүд, приборнууд, автоматикын хэрэгсэлнүүд, тракторнууд, комбайнууд болон автомобильнуудые түргэнөөр байгуулагты, шудалагты! Мүнөө хэрэглэгдэжэ байгаа түхеэрэлгэнүүдые шэнэдхэн һайжаруулагты!

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудые түрүү техникээр зэбсэглэе!

35. Электротехническэ, радиотехническэ промышленностиин эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүд! Эгээн шэнэ түхэлэй түхеэрэлгэнүүд, аппаратура, приборнууд болон эрхим шанартай бусад зүйлнүүдые бүри ехээр үйлэдбэрилэгты!

36. Химическэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Минеральна утэгжүүлгэнүүд, синтетическэ түүхэй эд, материалнууд болон химическэ бусад продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилэгты, ассортиментыень үргэдхэгты!

37. Эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд, инженернүүд болон технигүүд-барилгашад! Индустриальна аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлэгты, ажалай бүтээсые дээшэлүүлэгты, барилгын эрхим шанар туйлагты, үныень химдаруулагты!

Промышленна шэнэ предприятинууд, совхозууд, машинно-тракторна станцинууд, байрын гэрнүүд, һургуулинууд болон больницануудые, үхибүүдэй болон культурна эмхи зургаануудые барилгаяа түргэдхэгты!

38. Барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Манай Эхэ ороной барилгануудта хэрэглэгдэхэ цемент, хабсаргагдадаг түмэр-бетонно конструкцинуудые, барилгын шэнэ материалнуудые үйлэдбэрилгэеэ ехэдхэгты!

39. Ой модоной, модо болбосоруулгын, саарһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Модо бэлэдхэлгые, шэрэлгые, саарһа үйлэдбэрилгые ехэдхэгты! Машинанууд болон механизмуудые гүйсэд ашаглагты, ажалай бүтээсые дээшэлүүлэгты!

Эрхим шанартай модон материалнуудые, саарһа, мебель орондоо ехээр үгэе!

40. Хүнгэн ба бүд нэхэдэг промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Эд бараа бүри ехээр бүтээн гаргагты, ассортиментыень үргэдхэгты, түүхэй эд гамтайгаар хэрэглэгты!

Зургаадахи табанжэлдэ һайн шанартай, гоё, бүхэ бүд, хубсаһа, гутал ба бусад эд бараа хүн зондо бүри ехээр үгэе!

41. Эдеэ хоолой зүйлнүүдэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Эдеэ хоолой зүйлнүүдые улам ехээр үйлэдбэрилэгты, шанарыень һайжаруулагты!

Сахар, өөхэ тоһо, мяха, һү болон бусад продуктнуудые хүн зондоо бүри ехээр үгэе!

42. Загаһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Загаһа бүри ехээр баригты, загаһанай продукци улам ехээр үйлэдбэрилэгты! Олзоборилгын флодые, загаһа баридаг зэмсэгүүдые бүри һайнаар хэрэглэгты! Продукциин шанар һайжаруулагты, өөрынь үнэ химдаруулагты!

43. Эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые тон түргэнөөр бэелүүлхын түлөө, хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые эрид ехээр хүгжөөхын түлөө тэмсэгты!

Оронойнгоо хүн зондо орооһо таряа, мяха, һү, нооһо ба бусад продуктнуудые, промышленностьда—түүхэй эд бүри ехээр үгэе!

44. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Хүдөө ажахын бүхы үйлэдбэриин үндэһэ һууринь бологшо ороoһо таряанай ажахые саашадань хүгжөөхын түлөө тэмсэгты!

Жэл бүри 11 миллиард пүүд хүрэтэр ороoһо таряа абадаг болоё!

45. Шэнэ, боро газар ашаглажа байгаа хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ халуун баяр!

Оронойнгоо зүүн районуудта ороoһо таряа абаха хүсэ ехэтэ база байгуулая!

46. Эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Ороoһо таряа бүри ехээр абадаг болохо, малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха тон шухала зүйл бологшо кукурузые бүри ехээр таригты, ургасыень һайжаруулагты!

47. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Хабарай полевой хүдэлмэриие амжалтатайгаар үнгэргэе, тарилгаяа һайнаар харууһалая, 1956 ондо элбэг баян ургаса абая!

Хүдөө ажахын продукци гүрэндөө тушааха уялгануудаа саг болзортонь дүүргэе!

48. Эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд! МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Хүдөө ажахын үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлэгты, колхозууд ба совхозуудта наукын туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлэгты!

Ажал хүдэлмэри, мүнгэ зөөри эгээн багаар гаргашалжа, хүдөө ажахын эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ газартаряалангай ба малажалай продукци бүри ехээр абадаг болоё!

49. Эрэгтэй, эмэгтэй колхозниггууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Ниитын малажал али болохоор хүгжөөгты, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлэгты!

Малажалай продуктнуудые орондоо бүри ехээр үгэе!

50. Эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Хүбэн, нарин улһа, сахарай свёкло, техническэ бусад культурануудые, овощь болон хартаабха бүри ехээр тарижа абагты, ургасыень һайжаруулагты!

51. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Техникые бүри һайнаар хэрэглэхын түлөө, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудта комплексно механизацилга, электрификаци нэбтэрүүлхын түлөө оролдосотой шангаар тэмсэгты!

52. Эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд! Колхозой үйлэдбэри эмхидхэлгэдэ, артелиин хэрэгүүдые хүтэлбэрилгэдэ бүри ехэ эдэбхи үүсхэл гаргагты, ажалай журам һайжаруулагты, ажалай бүтээсэ ехэ болгогты!

Колхозуудай ниитын ажахы али болохоор хүгжөөе!

53. Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэд! Колхозуудтахи хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургаса һайжаруулхын түлөө, ниитын малажалай ашаг шэмэ ехэ болгохын түлөө, хүдөө ажахын продуктнуудые тушааха түсэбүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэгты!

Трактор, комбайн болон бусад машинануудаа бүри һайнаар ашаглагты, тракторна хүдэлмэринүүдэй өөрынь үнэ химдаруулагты, хүдөө ажахын продукци абалгын гаргашануудые бага болгогты!

54. Совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Газараа бүри һайнаар ашаглагты, полинуудай ургаса дээшэлүүлэгты, малажалай ашаг шэмэ ехэ болгогты! Үйлэдбэриин эмхидхэл һайжаруулагты, техникээ бүри һайнаар ашаглагты!

Бүхы совхозуудые товар ехээр үгэдэг, ашаг һайнтай эрхим предприятинууд болгоё!

55. Нютагай промышленностиин ба олзоборилгын кооперациин хүдэлмэрилэгшэд! Арадай хэрэглэмжын эд бараа, ажахын багажа зэмсэг, барилгын материал бүри ехээр бүтээн гаргагты! Нютагай түүхэй эд бүри һайнаар ашаглагты, бүтээдэг зүйлнүүдэйнгээ шанарые һайжаруулагты, өөрынь үнэ химдаруулагты! Хүн зониие ажаһуудалайнь талаар хангадаг предприятинуудые бүри олон болгогты, тэдэнэй хүдэлмэриин шанар һайжаруулагты!

56. Гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд! Советскэ худалдаа наймаанай культурые дээшэлүүлэгты! Эд бараанай талаар ажалшадай эрилтые гүйсэд һайнаар хангагты! Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие үндэһөөрнь һайжаруулагты!

57. Түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэд! Ашаануудые таһалгаряагүйгөөр шэрэгты! Пассажирнуудые бүри һайнаар хангагты! Транспортда электровозууд болон тепловозуудые үргэнөөр нэбтэрүүлэгты, механизациин, автоматизациин хэмжээ дээшэлүүлэгты!

58. Далайн ба гол мүрэнэй флодой хүдэлмэрилэгшэд! Ашаануудые бүри ехээр шэрэгты, пассажирнуудые бүри һайнаар хангагты! Флодые ба портнуудые ашаглаха түрүү арга метод, шэнэ техникэ зоримгойгоор нэбтэрүүлэгты!

1956 оной навигациие жэшээтэ һайнаар үнгэргэе!

59. Автомобильна транспортын ба шоссей харгынуудай хүдэлмэрилэгшэд! Ашаа бүри ехээр шэрэгты, пассажирнуудые улам һайнаар хангагты! Автомобильнуудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын түлөө, ашаа шэрэлгын өөрынь үнэ химдаруулхын түлөө тэмсэгты!

Харгынуудаа эрхим һайнаар харууһалагты, шэнэ харгынуудые бүри ехээр баригты!

60. Хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд! Хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдые эсэшэгүйгөөр хүгжөөгты, нарижуулагты! Почто, телеграф, телефон, радио, телевидениин тон һайнаар хүдэлмэрилхэ хэрэг туйлагты! Хүн зониие бүри һайнаар хангагты!

61. Советскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд! Советскэ гүрэнэй аппарадай хүдэлмэриин ленинскэ гол ёһонуудые сахихын түлөө, социалистическэ хуули ёһо бэхижүүлхын түлөө тэмсэгты, албан хойрог, нозог нобшо ябадалые эрид шууд зайсуулагты, ажалшадай хэрэглэл болон эрилтэнүүдтэ анхаралтай һайнаар хандагты!

62. Научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай ба дээдэ һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэд! Советскэ наукые урагшань дабшуулагты, мэргэжэлтэдые бүри һайнаар бэлэдхэгты, манай ороной техническэ дэбжэлтэдэ наукын ээлдэг үүргые бүри дээшэлүүлэгты!

63. Литературын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэд! Литература болон искусствын идей ехэтэй байхын түлөө тэмсэгты, уранһайханайнгаа шадабариие эсэшэ сусашагүй нарижуулагты! Манай агууехэ арадай нэрэ түрэдэ хүрэмэ зохёолнуудые бэшэгты!

64. Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд! Үхибүүдые бүри һайнаар һургагты, хүмүүжүүлэгты, һургуулинуудые политехнизацилхын түлөө тэмсэгты! Үхибүүдые Советскэ Эхэ орондоо инаг дуратай, үнэн сэхэ байхаар, арадуудай хоорондохи хани барисаанай үзэлөөр хүмүүжүүлэгты! Социалистическэ обществын бүхы талаараа хүгжэнхэй, культурна ба ажал хүдэлмэридэ дуратай гражданинуудые, коммунизм эдэбхитэйгээр байгуулагшадые хүмүүжүүлэн бэлэдхэгты!

65. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд! Арадай элүүрые бүри һайнаар хамгаалагты, хүгжөөгты, аргалалгын ба санитарна эмхи зургаануудай хүдэлмэриин культурые дээшэлүүлэгты! Медицинскэ наукын туйлалтануудые ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлэгты!

66. Советскэ профсоюзууд! Зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэгты!

Үйлэдбэриин новаторнуудай дүй дүршэл дэлгэрүүлэгты! Хүдэлмэришэдэй болон албахаагшадай материальна ажана байдалые һайжаруулхын, культурна хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдогты! Үйлэдбэриин зүблөөнүүдые, ажахын эдэбхитэдэй суглаануудые, мүн үйлэдбэри хүтэлбэрилгэдэ хүдэлмэришэдэй хабаададаг бусад формонуудые бүри һайнаар хэрэглэгты!

Коммунизмын һургуули бологшо советскэ профсоюзууд мандаха болтогой!

67. Советскэ эхэнэрнүүд! Арадай ажахын, наука болон культурын бүхы һалбаринуудта, советскэ арадай аша туһын, зол жаргалай түлөө үхибүүдые хүмүүжүүлхэ арюун нангин хэрэгтээ шэнэ амжалтануудые туйлагты!

Коммунизм эдэбхитэйгээр байгуулагша советскэ эхэнэрнүүд мандаха болтогой!

68. Коммунизмын залуу барилгашадай түрүү отряд, советскэ залуушуулые эмхидхэгшэ, Коммунистическэ партиин эдэбхитэй туһалагша ба резерв—Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ Союз мандаха болтогой!

69. Хүбүүд, басагад, манай алдарта советскэ залуушуул! Ажахын болон культурна байгуулалтада эдэбхитэйгээр хабаадалсагты! Түрүү наука болон техникын туйлалтануудые шудалагты, промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэриие һайнаар мэдэдэг бологты!

Манай орон дотор коммунизмын агууехэ хэрэгэй илахын түлөө тэмсэлдэ тэсэмгэй, зоримгой байгты!

70. Пионернүүд ба һурагшад! Эрдэм номоо оролдосотой һайнаар шудалагты! Ажалда дуратай, журамтай байгты, һуралсалдаа амжалта туйлагты! Манай орон дотор коммунизм эдэбхитэй байгуулагшад болохоор бэеэ бэлдэгты!

71. Коммунистнууд, комсомолецууд! КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябагты! Марксистско-ленинскэ теори оролдосотой һайнаар шудалагты! Арадай ажахыда техническэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө, ажалай бүтээсэ ехэ болгохын түлөө, советскэ арадай ажана байдал хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулхын түлөө, СССР дотор коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэгты!

72. Манай ороной арадуудай хани барисаанай хэрэм, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай бата бэхи түшэг тулгуури бологшо Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз мандаха болтогой!

73. Коммунизм байгуулагша агууехэ советскэ арад мандаха болтогой!

74. Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэнь советскэ арадые зоригжуулан хүтэлбэрилдэг агуухэ хүсэн бологшо Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

75. Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр—коммунизм тээшэ урагшаа дабшая!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Англида ерэбэ

ПОРТСМУТ, апрелиин 18. (ТАСС-эй тусхай корр.). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущев «Орджоникидзе» крейсерээр энэ үглөөгүүр Портсмутда ерээ.

«Орджоникидзе» крейсерэй, мүн тэрээнтэй суг ябалсаһан «Смотрящий», «Совершенный» гэжэ эскадренна миноносецуудай далай дээрэ ябахадань, үглөөнэй 9 часта английска «Виго» гэжэ эскадренна миноносец угтаа. 13 буудалгаар салют үгөө. «Виго» гэжэ эскадренна миноносец советскэ кораблинуудай отрядай командалагша контр-адмирал Котовые амаршалаа. Советскэ кораблинууд харюугай салют үгөө. Советскэ кораблинууд «Виго» миноносецэр удэшүүлэн Великобританиин далайн-сэрэгэй гол шухала база болохо Портсмут тээшэ ошоо.

«Орджоникидзе» крейсер, тэрээнтэй суг ябалсаһан кораблинууд 10 час 40 минутада Портсмутда ойртожо ерээ. Советскэ сэрэгэй кораблинуудай буунуудһаа 21 буудалга хэгдэжэ, нацын заншалта салют үгтөө. Эрьеэн Сауcси фортоһоо харюугай салют үгтөө. Удаань советскэ сэрэгэй кораблинууд 19 буудалгаар салют үгэжэ, далайн-сэрэгэй Портсмут базые командалагша флотой адмирал сэр Джордж Крисиие амаршалаа.

Портсмудай хэрэмэй буунууд харюугай салют үгөө.

«Орджоникидзе» крейсер Портсмутска портын урда талын түмэр замай причалда ерэжэ зогсоо. Тэндэ Н. А. Булганиние, Н. С. Хрущевые угтахын тулада тусхай тушаалта түлөөлэгшэд суглараһан байгаа.

Амжалтатайгаар тамарһанайнь түлөө советскэ кораблинуудай отрядые командалагша контр-адмирал Котовто баясхалан хүргөөд, советскэ хүтэлбэрилэгшэд ковер дэбдэһэтэй дугуйгаар эрьэ дээрэ гараа. 11 час 40 минута. Причал шадар байһан английска «Булверк» авианосецын буунуудһаа 19 буудалга хэгдэжэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Булганинай хүндэлэлдэ зорюулагдан салют үгтөө.

Великобританиин далайн министр лорд Килкеннин, гадаадын хэрэгүүдэй эрхилхэ гүрэнэй министр лорд Рединг, далайн-сэрэгэй Портсмут базые командалагша флотой адмирал сэр Джордж Криси, Великобританиһаа СССР-тэ байдаг посол сэр Уильям Хэйтер нүхэд Н. А. Булганиние ба Н. С. Хрущевые пристаньдэ бууxадань угтажа, амаршалаа.

Советскэ талаһаа СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын нэгэдэхи орлогшо А. А. Громыко, СССР-һээ Великобританида байдаг посол Я. А. Малик, Гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо П. Н. Кумыкин, Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын коллегиин гэшүүн Л. Ф. Ильичов, СССР-эй МИД-эй Европейскэ хоёрдохи таһагые даагша В. Я. Ерофеев, СССР-һээ Великобританида байдаг худалдаа наймаанай түлөөлэгшэ В. А. Каменский, СССР-эй Великобританида байдаг сэрэгэй атташе генерал-майор А. Г. Рогов, СССР-эй далайн-сэрэгэй атташе нэгэдэхи рангын капитан Н. П. Елисеенко, СССР-эй агаарай-сэрэгэй атташе полковник А. М. Константинов, СССР-һээ Великобританида байдаг посольствын советник П. М. Чернышев айлшадые угтаа.

Пристань дээрэ моряугүүдһаа хүндэлэлэй харуул табигдаһан байгаа. Н. А. Булганин харуулай урдуур ябажа гараа. Оркестр сэрэгэй марш наадаа.

Угтагшадтай тобшохоноор хөөрэлдэһэнэйнгөө һүүлээр, айлшад машинануудта һуугаад портовой вокзалай байһан тээшэ ошоо.

Портмутска портын эрье шадарай үйлэнүүдтэ хэдэн мянган английчанинууд суглараа. Тэдэнэр советскэ айлшадые хани халуунаар амаршалаа.

Советскэ айлшад, тэдэнтэй суг ябалсаһан хүнүүд Лондон орохоё Портсмудһаа поезддо һуужа гараа.

Советскэ айлшадые Лондон үдэшэлэһэнэйнгөө һүүлээр, далайн-сэрэгэй Портсмут базые командалагша флодой адмирал Криси «Орджоникидзе» гэжэ флагманска крейсер дээрэ бусажа ерээ. Кораблиин палуба дээрэ советскэ морягууд жагсаад байгаа. Маршын аялган доро Криси тэдэнэй урдуур ябажа гараа.

Адмирал Крисиие советскэ кораблинуудай командалагша контр-адмирал Котов ябалсаа.

ЛОНДОН, апрелиин 18. (ТАСС-эй тусхай корр.). Советскэ хүтэлбэрилэгшэдые угтахын тулада Лондондо, вокзалай дээрэдэхи «Виктория» гэжэ талмай дээрэ хэдэн мянган английчанинууд суглараа.

Лондонско сагаар 14 час 15 минутада (Московско сагаар 17 час 15 минутада) поезд вокзалда хүрэжэ ерээ. Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой, тэдэнтэй суг ябалсаһан хүнүүдэй поездһоо гаража ерэхэдэнь, Великобританиин Премьер-министр сэр Антони Иден, Гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд, Лондондохи дипломатическэ корпусой ахалагша Норвегиин посол Пребенсен, СССР-һээ Великобританида байдаг Посольствын түлөөлэгшэд тэдэние угтаа.

Н. А. Булганин сэр Антони Иден хоёр микрофоной үмэнэ үгэ хэлээ.

Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев, тэдэнтэй суг ябалсаһан хүнүүд вокзалһаа гараад автомашинануудта һууна. Эндэ олооро сугларһан лондонойхид советскэ хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадые хани халуунаар амаршалаа.

«Клэридж» гэжэ отель тээшэ машинанууд субан ошоно. Айлшалха үедөө советскэ хүтэлбэрилэгшэд энэ отель соо байрлаха юм. Советскэ айлшадай отель тээшэ ошохо замдань английска столицын хэдэн олон мянган хүн зон тэдэниие амаршалаа.

Лондондо Н. А. Булганиниие, Н. С. Хрущевые угтахадаа Антони Иденэй хэлэһэн үгэ

Англида ерээд байһан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ г-н Булганиниие, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн г-н Хрущевые би баяртайгаар амаршалнаб. Женевэдэ правительствонуудые толгойлогшонорой уулзаха үедэ минии уриһан уряалаар айлшаднай айлшалжа ерээд байна. Тэрэ гэһэнһээ хойшо уласхоорондын оршондо олон событинууд болоо. Зүгөөр англо-советскэ харилсаанда, тэрэшэлэн эб найрамдалда ба бүхы дэлхэй дээрэхи һалбаран бадаралгада хамаатай олон асуудалнуудаар айлшалжа ерээд байһан Булганинтай ба Хрущевтой бидэнэй хөөрэлдэхые хүсэжэ байһые манай айлшад һайшааха бэзэ гэжэ би этигэнэб.

Советскэ Союзай хүтэлбэрилэгшэд анха түрүүнээ Англида ерэбэ гээшэ. Тэдэниие амаршалха зуураа, өөһэдынгөө ажал-ябуулгаар ба шиидхэбэринүүдээр манай оронуудай, манай арадуудай хоорондохи харилсаае бидэнэр һайжаруулхабди гэжэ найдажа байһанаа би элишэлэн мэдүүлнэб.

Лондондо ерээд байхадаа Н. А. Булганинай хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ г-н Премьер-Министр! Господинууд!

Сэр Антони Иденэй хани ёһоной уряалаар танай үзэсхэлэн һайхан орондо ерэбэбди.

Английска газар дээрэ ерээд байхадаа, бидэнэр советскэ арадай, Советскэ правительствын зүгһөө, өөрынгөө зүгһөө Дээдэ Зэргэтын правительствода, мүн Великобританиин арадта халуун амаршалга хүргэнэбди.

Советскэ арад хадаа британска арадые ехээр хүндэлэн хандадаг, тэрэнэй культурые, наука болон техникын талаар тэдэнэй амжаһан элитэ ехэ туйлалтануудые үндэрөөр сэгнэдэг байна. Үнгэрһэн дайнай үедэ хамтынгаа дайсантай эсэргүүсэн хэһэн тэмсэлэй шэрүүн шанга жэлнүүдтэ тогтоогдоһон манай дайшалхы хани барисаае советскэ хүнүүд һанажа ябадаг.

Советскэ правительство хадаа Англитай, мүн США-тай, Францитай болон бусад оронуудтай хани ёһоной харилсаа тогтоохые эрмэлзэдэг. Манай арадуудай интересүүд, мүн бүгэдэниитын эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэг манай оронуудай хоорондохи харилсаа һайжаруулхые эринэ. Һүүлэй үедэ энэ талаар зарим хүдэлмэри хэгдээ. Гэбэшье, саашадаа бүри ехэ, магад, бэрхэтэй зам дабажа гараха хэрэгтэй байна.

Манай оронууд социально-политическэ ондо ондоо системэтэй байна. Зүгөөр нэгэ дэлхэй дээрэ бидэнэй ажабайха шухала байһые зүбөөр ойлгоод байгаа һаамнай, гүрэнэй байгуулалтануудай ондо ондоо байлга бидэнэй хүршэ һайнаар ажабайха, эдэбхитэйгээр харилсан ажаллаха ба манай харилсаануудые һайжаруулха ябадалда һаад ушаруулха ёһогүй болоно.

Хоёр оронойнгоо аша туһые харан экономическа үргэн харилсаа холбоогоо һэргээхэ, манай худалдаа наймаанай харилсаа үргэдхэхэ, тэрэшэлэн дүй дүршэлөө халан абалсаха, мүн техникын, наукын болон культурын элдэб һалбаринуудта амжагдаһан туйлалтанууд тухайгаа мэдээсэлнүүдые бэе бэедээ дамжуулгые эмхидхэхэ шухала.

Эдэ бүгэдэ хадаа амталан ёһоор зэргэ оршон байха ба гүрэнүүдэй хоорондоо харилсан ажаллаха гол ёһонуудые бодотоор бэелүүлгэ болоно гэжэ бидэнэр харадат байнабди.

Советскэ Союз эб найрамдалда дуратай орон юм. Амгалан ёһоной зохёон байгуулхы ажалыемнай һаатуулха байһан дайн сэрэг хэзээдэшье бү болоһой гэжэ манай арад тон ехээр эрмэлзэдэг юм. Тиимэһээ эб найрамдалые аршалан хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэл манай гүрэнэй гадаадын политикын үндэһэ һуури болодог байна.

Һандаралта дайнай гасалан зоболонгые ба хойшолонгые бэе дээрээ үзэһэн британска арадай амгалан тайбанаар ба аюулгүйгөөр ажаһуухые мүн лэ хүсэдэг байһаниинь сохомтой.

Советскэ ба британска арадуудай эб найрамдалые ехээр хүсэжэ байлга, дайн сэрэгые зайсуулхые ба яаралтайгаар зэбсэгжэлгые болюулхые тэдэнэй хүсэдэг байлга манай оронуудай хоорондохи хани барисаа болон харилсаа холбооe бэхижүүлхэ ба хүгжөөхэ бата бэхи үндэһэ һуури боложо шадаха байна.

Маанадай эндэ айлшалжа ерэлгэ, танай ороной гүрэнэй ажал-ябуулагшадтай бидэнэй нюураараа уулзажа холбоо байгуулга уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха, үгэеэ бүри һайнаар ойлголсодог болохо, Великобританиин ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаае саашадань һайжаруулха хэрэгтэ туһалха гэжэ бидэнэр найданабди.

Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд обед хэжэ, Н. А. Булганиниие, Н. С. Хрущевые хүндэлөө

ЛОНДОН, апрелиин 18. (ТАСС-эй тусхай корр.). Великобританиин Гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд энэ үдэшэ «Клэридж» отель соо обед хэжэ, Н. А. Булганиние, Н. С. Хрущевые хүндэлөө.

Великобританиин премьер-министр сэр Антони Иден, Гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ гүрэнэй министр лорд Рединг, Великобританиһаа СССР-тэ байдаг посол сэр Уильям Хэйтер обед дээрэ байлсаа.

Советскэ талаһаа Н. А. Булганин ба Н. С. Хрущевһоо гадна, Н. А. Михайлов, А. А. Громыко, Я. А. Малик болон бусад обед дээрэ байлсаа.

Таджикска ССР. Республика дотор хабарай полевой хүдэлмэри үргэдэжэ байна. Вашска ба Гиссарска нуганuудай колхозууд хартаабха болон овощь тарижа эхилээ. Мүнөө жэлдэ хартаабхын ургаса хоёр дахин ургуулжа абахаар республикын олон колхозууд түсэблэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сталинобадска Нэгэдэхи МТС-эй механизаторнууд Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хартаабхын поли дээрэ культиватораар борозда татажа ябана.

ТАСС-эй фотохронико.

СОВЕТСКЭ БАЙГУУЛАЛТА

Сомсоведэй хүдөө ажахын комисси

Манай сомоной Соведэй хүдөө ажахын комисси 8 депутадһаа бүридэнхэй. Комиссиин хүдэлмэридэ нютагай эдэбхитэд олоорoo хабаадалсана. Бидэ хүдэлмэриингөө түсэбые квартал соо нэгэ удаа табинабди. Тиихэдээ бултадаа сутларжа, эгээн шухала асуудалнуудые түрүүн шиидхэхээр хараалнабди. Ниитын малда тэжээлэй һайн база байгуулха гээшэ тон шухала асуудал байһыень хараада абан, хүдөө ажахын комисси тэрээндэ гол анхаралаа табидаг. Үшөө үнгэрэгшэ зун силосэй нүхэ малтаха, силос ехээр дараха тухай асуудал манай комиссиин үүсхэлээр сомоной Соведэй сесси дээрэ харагдаһан байна. Энэ ажал бараг һайнаар эмхидхэгдэһэн дээрэһээ хаһа саг соогоо дүүргэдэһэн, яһала ехэ силос дарагдаһан байгаа.

Хүдөө ажахын комисси колхоздо тэжээлэй һайн база байгуулха асуудалые эсэслэн шиидхэхын түлөө оролдоно. Тиин Хэжэнгэ голые хаажа, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой сабшалангай газар уһалха тухай һунгагшадай дурадхалые манай комисси ехэ зүб дээрэ тооложо, тэрэниие бэелүүлхэ талаар тодорхой хэмжээ абаһан байна. Тиин һунгагшадай хүсэл бэелүүлэгдээ. Хаалта бариха хүдэлмэридэ сомоной Соведэй депутадууд, илангаяа хүдөө ажахын комиссиин гэшүүд ехэхэн анхарал табижа, эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Колхозниугудай дундаһаа Самбу Гамалаев, Дондок Халзанов, Гэрэлтэ Цыренбазаров, тиихэдэ колхозой огородно бригадын бригадир Паламдоржо Содбоев, тэжээл бэлэдхэлэй бригадын бригадир 60 гаран наһатай үбгэжөөл Цыбик Доржиев гэгшэд хаалтын хүдэлмэридэ эд[эб]хитэйгээр хабаадалсаһан байна.

Хэжэнгын гол сабшалангай, тар[ялан]ай ба огородой газар уһалагд[аха] болоно. Хэрбээ урдань сабшал[ан]гай газарһаа гектар бүриин 2[...] центнер үбһэ абадаг байгаа һ[аа], энэ газараа уһалдаг болоходоо га[...]риин 10 центнерһээ доошо бэшэ [үб]һэ хуряадаг, огородой баян ург[аса] абадаг болохобди. Иимэ д[...]рэһээ Хэжэнгын голые хаал[та] колхозые саашадань хүгжөөхэ [...]рэгтэ угаа ехэ удхашанартай.

Би энэ колхоздо тракторна бри[га]дын бригадираар ажалланаб. Мүн хабарай тарилга эхилбэ. Ман[ай] бригада үнгэрэгшэ жэлдэ 200 [...]тар шэнэ газар элдүүриһ[эн], 514 га шэнэ газарта таряа, 150 [...]тарта кукуруза тариһан байгаа һ[аа], мүнөө жэлдэ 500 тектар шугы б[у]гааһа сэбэрлэн хахалжа, шэнэ элдүүрилхэ, 700 га шэнэ ба [...] газарта таряа тариха, 250 гект[ар] кукуруза тариха зорилготой. Т[...] хабарай тарилгые богонихон бол[...] соо үнгэргэжэ, гектар бүриһөө [...] центнерһээ доошо бэшэ шэнии[...], 11 центнерһээ доошо бэшэ хара [та]ряанай ургаса хуряаха гэһэн [со]циалистическэ уялгаяа бэелүү[лхэ]ээр захалбабди.

Хүдөө ажахын саг үргэлжын [ко]миссиин гэшүүд, депутадууд н[ү]...Ц. Цыдыпов, Д. Дондоков гэ[гшэд] колхозой таряанажалай бриг[адын] бригадирнуудаар ажаллана. Т[э]нэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд [...]дэр ургаса хуряахын түлөө хаба[...] тарилгада һайнаар бэлэдхэнхэй.

А. Ануфриев, Хэжэн[гын] сомоной Соведэй хү[дөө] ажахын комиссиин түрүүл[эгшэ].

АРАД ТҮМЭНЭЙ ҮҮСХЭН БАЙГУУЛДАГ ҮҮРГЭ ТУХАЙ В. И. ЛЕНИНЭЙ ЗААБАРИ

Обществые революционно ёһоор шэнэдхэн хубилгахын тула Коммунистическэ партиин хэдэг ажал хүдэлмэринь арад зондо, тэрэнэй түгэлдэр эршэ зоригто, үүсхэн байгуулхы барагдашагүй ехэ эдэбхидэ гүн этигэлээр нэбтэрэнхэй байдаг. Түүхые зохёон байгуулагша, ниитын хүгжэлтын шиидхэхы хүсэн болохо арад зон тухай марксизм-ленинизмын һургаал заабариие манай парти ходоодоо хүтэлбэри болгоно.

Түүхэ дотор арад түмэнэй дүүргэдэг үүргэ тухай асуудал—марксистско-ленинскэ теориин ба политикын тон шухала, үндэһэн асуудалнуудай нэгэн мүн. Обществые хүгжөөхэ хэрэгтэ ганса нэгэн гайхамшаг хүнүүд шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ гэжэ тайлбарилдаг идеалистическэ теоринуудай тон бурууе научна коммунизмын үндэһэ һуури табигша Маркс, Энгельс элирхэйлэн зааһан байна. Обществын түүхэ түбхын түрүүндэ ажалша олониитын өөһэдынь түүхэ болоно. Түүхые материалистическэ ёһоор ойлгохо замые Марксын, Энгельсын зааһанайнь ашаар, обществын хүгжэлтые зарим нэгэн хүнүүдэй дура, хүсэлһөө дулдыдадаггүй, харин хуулитай ябуулга мүн гэжэ тодорхойлон харуулха арга олдоо.

Түүхэ дотор арад түмэнэй дүүргэдэг шиидхэхы үүргэ тухай асуудал В. И. Ленинэй зохёолнууд соо бүхы талааран шэнжэлэгдэн тодорхойлогдоһон байна. Ленинэй һургаалынь барандаа олониитын хүгжэлтын талаар арад түмэнэй дүүргэдэг агууехэ үүргые мэдэрхэ ябадалһаа эшэ үндэһэтэй. Ленин гээшэмнай арад зонтой нягта холбоо барисаатай, тэдэнэй ажабайдалые һайн мэдэдэг, хүдэлмэришэн ангида заха хизааргүй ехээр этигэдэг, арадай бодото вождь байгаа. Владимир Ильичын аха—Александрын хаанай аминда хоро хүргэхэ бэлэдхэлдэ хабаадаһанайнгаа түлөө саазалагдахань. 17 наһатай Ленин иигэжэ сэхэ хэлэһэн юм:

—Үгы даа, бидэ тиимэ замаар ябахагүйбди!

Зарим нэгэн геройнуудта бэшэ, харин ажалша олониитэдэ, тэдэнэй революционно мэдэрэл ба революционно эршэ зоригто түшэглэдэг, олониитын тэмсэлэй зам хадаа хаанта засагтай тэмсэхэ тон зүб зам болоно гэжэ бүри тиихэ сагта Ленин ойлгодог байгаа.

Түрүүшээр народнигуудай, хожомынь эсэрнүүдэй номноһон «геройнууд ба һүрэг зон» тухай үндэһэгүй хооһон теориие буруушаан, В. И. Ленин эрид шууд тэмсэһэн юм. Тэрэ теориин ёһоор һаа, түүхые «геройнууд» лэ зохёон бүридүүлдэг, тиихэдэ арад түмэн— «геройнуудай» гарта ороһон һохор зэбсэг болодог гэжэ ойлгохоор байгаа. Хүдэлмэришэн ангиин түрүү отряд, ажалшадай парти, арад зоной политическэ вождь болоһон, арад олониитэтэй бата холбоо барисаа хэжэ хүсэеэ бүридүүлэн жагсааһан коммунистнуудай агууехэ партиие Ленин эмхидхэн байгуулаа.

«Арад зондо этигэдэг, арадай бодото зохёолой далай худар шунгажа ородог хүн лэ илаха, засагые гартаа бариха юм» гэжэ Ленин заадаг һэн (Зохёолнууд, том 26, нюур 259).

Социалистическэ асари ехэ шэнэдхэн байгуултын түсэбые бэелүүлхэ, коммунизм байгуулха зорилгоор советскэ хүнүүдэй гаргадаг агууехэ эршэ зориг хадаа түүхые бодото дээрэнь зохёон байгуулагша арад зон тухай Ленинэй үзэл сурталай хүсэн ба бата бэхиин эли тодо гэршэ жэшээ болоно.

* * *

Түүхэдэхи ябуулгын түгэс бүрин далайсатай байха бүринь, тэрээндэ хабаадагша олониитын тоошье улам ургадаг гэжэ Маркс зааһан байгаа. Энэ ушарые марксизмын философидохи эгээн гүн гүнзэгы ба шухала зүйлнүүдэй нэгэн гэжэ Ленин нэрлэһэн байха юм.

Революцинуудай үедэ, олониитэ зон обществодо хамаатай шэнэ ёһо гуримуудые эдэбхитэйгээр зохёон байгуулха ба тиимэ гурим тогтоон байгуулхын түлөө тэмсэжэ, түүхын хүгжэлтые түргэдхэхэ үедэнь арад түмэнэй үүргэ угаа ехээр ургадаг.

Иимэ ушар пролетарска, социалистическэ революцинуудай үедэ илангаяа эли тодоор бэелэн үзэгдэдэг. Ажалша олониитэ Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциинхидал адли иимэ ехэ шиидхэхы үүргые ондоо ямаршье революциин үедэ дүүргээгүй юм. Урда тээнь болоһон бүхы революцинууд түүхын талаар хизаарлагданги шэнжэтэй байгаа. Юундэб гэхэдэ, тэдэ революцинуудай үедэ мүлжэн дарлалгын нэгэ формые ондоо формо халадаг, мүлжэгшэдэй нэгэ ангиие ондоо анги һэлгэдэг байгаа бшуу. Октябрьска революци али бүхы мүлжэлгые үгы хэхэ, ангигүй, коммунистическэ общество байгуулха зорилго табяа.

Буржуазна революцинуудай үедэ ажалшадай дүүргэдэг гол зорилгонь: феодализмые, хаанай засагые, дундада зуунай үеын барга байдалые усадхаха мэтын һандаргахы хүдэлмэри хэдэг байхадань, харин баян шадалтай, буржуазна үсөөнхид шэнэ общество эмхидхэлгын талаар зохёон байгуулхы гэхэ гү, али һайн тоотой хүдэлмэри бүтээдэг байгаа. Социалистическэ революциин үедэ тад ондоо байдаг гэбэл, дарлагдаһан улад зон пролетариадай ба тэрэнэй партиин хүтэлбэреэр ябажа, һандаргахы үүргэ дүүргэхэһээ гадна, гол түлэб олониитын, гүрэнэй шэнэ байгуулалта тогтоохо, үйлэдбэриин шэнэ арга, шэнэ культура зохёохо үүсхэн байгуулхы үүргэ дүүргэдэг байна.

Шэнэ янзын ажабайдал зохёон бүридүүлхэ хэрэгтэ олон миллион ажалшадые хабаадуулаагүй һаа обществоёо социалистическэ ёһоор шэнэдхэн байгуулжа шадагдахагүй гэжэ В. И. Ленин онсо тэмдэглэдэг байгаа. «Түүхэдэхи ябуулгын ехэ далайсатай, үргэн хэмжээтэй байха бүринь, тиимэ ябуулгануудта хабаададаг хүнүүдэй тоо улам нэмэдэг юм. Харин манай бэелүүлхые хүсэдэг шэнэдхэлгын гүн ехэ байха бүринь, тэрээниие улам ехээр һонирходог, һайнаар хандадаг болгохо, олон олон миллион, хэдэн арбаад миллион хүнүүдые энэ хэрэгэй шухала байһанда этигүүлхэ хэрэгтэй. Бусад бүхы революцинуудһаа манай революциин холо урда ороһон ушарынь юуб гэхэдэ, энэмнай гүрэн түрын байгуулалтые шухалада бододоггүй байһан хэдэн арбаад миллион хүнүүдые Советскэ засагаар дамжуулан тиимэ байгуулалтада эдэбхитэйгээр хабаадуулан жагсаагаа» гэжэ Ленин хэлээ һэн (Зохёолнууд, том 34, нюур 467).

Манай общество доторхи арад түмэнэй улам ехээр ургажа байгаа үүргэнь үйлэдбэриин социалистическэ аргаар, үүсхэн байгуулагша ажал-ябуулгын үзэгдөөгүй ехээр дэлгэрхэ ябадал хангаһан аргаар тодорхойлогдоно. Социализм мандажа, арад зониие крепостной байдалһаа сүлөөрүүлээд, шэнэ ажабайдал зохёон байгуулагша бодото хүсэн болгоо.

Капиталистическэһээ тад ондоо, социалистическэ экономико зүндөө бүридэдэггүй юм. Хүдэлмэришэд болон таряашадай эдэбхитэй шударгы, үнэн сэдьхэлэй хабаадалгагүйгөөр, ажалай бүхы һалбаринуудта тэдэнэй эдэбхи үүсхэл гаргуулангүйгөөр социалистическэ экономико байгуулжа шадагдахагүй.

Улад зоной эдэбхитэ ажалые шэнэ олониитын гол хүсэн мүн гэжэ Ленин нэрлэдэг байгаа. Социализм гээшэ дээрэһээ зарлиг заабариин ёһоор байгуулагдадаггүй юм, албан хойрог ёһоной автоматизм социализмын удхада харша юм гэжэ Ленин хэлэдэг һэн. «Маркс гү, али марксистнууд социализм байгуулха арга замые бүхы талаарнь мэдэхэ һэн гэнэгүйбди. Тиигээ һаа, тэнэг эрилтэ болохо бэлэй. Энэ арга замай шэглэлые мэдэнэбди, ангиин ямар хүсэнүүд тэрэ замаар хүтэлнэб гэжэ мэдэнэбди, харин хэрэгээ бүтээжэ ороһон хэдэн миллион хүнүүдэй дүй дүршэл лэ тэрээниие тодорхойгоор, бодото дээрэнь харуулха байха» гэжэ Ленин заадаг бэлэй (Зохёолнууд, том 25, нюур 260).

Советскэ гүрэнэй бүхы түүхэнь— Ленинэй сэсэн мэргэн үгэнүүдэй эли тодо гэршэ баримта мүн. Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилдэг ажалшадай үүсхэн байгуулагша эдэбхи хэшээл—СССР доторхи агууехэ социалистическэ шэнэдхэлгэнүүдые урдань үзэгдөө дуулдаагүй богонихон болзор соо бэелүүлхэ арга олгоһон, шиидхэхы хүсэн болоно.

Манай оронийе социалистическэ ёһоор индустриализацилха замда али тухай ехэ бэрхэшээлнүүдэй тохёолдоһониинь элитэ. Оронойнгоо үни холоһоо хойшо тахюутаһан технико-экономическа гээгдэлые усадхан зайсуулха ба хүндэ промышленность шэнээр байгуулха хэрэгтэй болоһон байгаа. Энэ түүхэтэ зорилго 12—13 жэл соо амжалтатайгаар шиидхэгдээ. Гэхэ зуура, капиталистическэ оронуудтахи индустриализацилгын хэрэг 50—100 жэлэй туршада бэелүүлэгдэһэн байха юм. Иимэ түргэнөөр хүгжэһэн ушар шалтагаанууд түбхын түрүүн юуб гэхэдэ, Коммунистическэ партимнай индустриализациин үзэл бодолоор бүхы советскэ арадые зоригжуулаад, табанжэлнүүдэй түсэбүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ тэдэниие эл[...]лэн жагсааһан, олониитын ажа[л]... хүсэтэ дэбжэлтэ үүсхэһэн байна.

Хэдэн миллион үгытэйшүүл[эй] дунда шадалтадые партиин элсүү[л]... жагсаагаагүй һаань, ажахыгаа х[...]тын хүсөөр эрхилхэ ябадалай ү[...] һайн байһанда тэдэниие этигүү[лээ]гүй һаань, хүдөө тосхондо шэнэ, [со]циалистическэ ажабайдал зох[ёон] мандуулхын түлөө партиин өө[...] тэмсэжэ ороогүй һаань—хүдөө а[жа]хыгаа социалистическэ ёһоор шэ[нэд]хэн хубилгаха хэрэг бэелүүлжэ [ша]дагдаха һаал.

Немецко-фашистска булимтар[...]шадта эсэргүүсэн, Эсэгэ ороноо х[...]гаалһан дайнай үедэ советскэ ар[ад]... агууехэ түүхэтэ үүргэнь тон хүсэ[...]гөөр тодорон харагдаа һэн. Дар[ла]та мүлжэлгэһөө сүлөөрһэн, өөры[н]... сүлөө ба бэеэ даанхай байда[л]... агууехэ социалистическэ туйла[лта]нуудаа аршалан хамгаалжа ба[...] арад ямар ехэ баатар габьяа, шэ[...]риг гаргажа шадахаб гэжэ энэ д[...] элирхэйлэн харуулаа.

Үнэн зүб хэрэгэй түлөө, түрүү [...] сурталай түлөө тэмсэгшэ арад т[...] лэ мүнөө сагай дайнуудта шиид[...] үүргэ дүүргэхэ байна гэжэ В. И. [Ле]нин заадаг һэн. Нэгэл хүнэй, нэр[...] хэлэбэл И. В. Сталинай оролд[...] гаргаһанай үндэһөөр Эсэгэ оро[...] хамгаалгын Агууехэ дайнай үе[...] илалтануудай туйлагдаа гэжэ [...]най пропагандистска, тэрэш[...] уранзохёолой номууд дотор хар[...]лагдаһаниинь марксизм-ленини[...]һээ, үнэн ушарһаа ехээр сухари[...] дууриһан ябадал болоно. Үнэндөө, [...]хы арадай ашаар, Коммунисти[ческэ] партиин, Советскэ правитель[ствын] хүтэлбэриин ашаар, манай ал[...] Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй, манай со[лда]дууд ба матросуудай, офицер[...] болон генералнуудай ашаар [...] илалта туйлагдаа бшуу.

* * *

Социализм ба коммунизм бай[...]хатай хамта, олониитын ажа[...] эдэбхи үүсхэлынь улам ехээр [...] бадарна. Капитализмһаа сүлө[...]

Эртын тарилга эхилбэ

…дарын аймагай Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхо хүдэлмэрилдэг Ехэ-Кударын МТС-эй тракна бригадын механизаторнууд апрелиин 17-до …лга хэжэ эхилбэ.

…рүүшын 3 үдэрэй туршада И. Воробьевой, И. …юдиной тракторна бригадынхид ногоон конвей…оруулагдаха хара таряа хамтадаа 50 гектарта, шэниисэ 29 гектарта эрхим шанартайгаар таряа. Трактористнууд М. Дуко, Г. Воробьевой агрегадууд үдэрэйнгөө даалгабарие хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Колхозой агроном нүхэр Максимова тарилгын шанарые саг үргэлжэ шалгажа, агротехникын заабаринуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэнэ.

Тарилгын агротехникые наринаар сахиха

Кукуруза ургуулха дүй дүршэл тухай асуудал конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ

…и аймагай колхозуудта кукуруулгын дүй дүршэл тухай …ци Тори тосхондо болобо. …енцидэ колхозуудай түрүү…р, таряанажалай болон трак…бригадануудай бригадирнууд, …эй болон колхозуудай агро… советскэ болон партийна …д хабаадалсаһан байна. …енци дээрэ «Бурят-Монголдо …ургуулдаг дүй дүршэл» гэ…хэл Бурят-Монголой зоовет…дай ургамалай ажахын ка…даагша нүхэр **Барнаков** хэ…а, Бурят-Монголой мала…ршалтын станциин кукуру…лгын дүй дүршэл тухай тус …тэжээл бэлэдхэлэй таһагые …нүхэр Колесниковагай элид…еренцидэ хабаадагшад шаг…йна.

…н малые тэжээлээр хүсэд …да кукурузын ямар ехэ уд…тайень нүхэр Барнаков …йнгээ эхиндэ тайлбарилан …. Буурсагайнгаа эдеэшэжэ …шье, кукурузын эшэ набша …ндаа байдаг. Тиимэһээ ку…ороо һон, ногоон эшэ наб…доро хуряагдадаг байна.

…Зэдын аймагай Молотовой …тэ колхозой звеньевод …ршининэй звено болон бу…түрүүшүүл кукуруза тарил…гасыень харууһалгын агро… наринаар сахиһанай …1955 ондо үндэр ургаса …

…Барнаков саашадань Т. С. …нэй бэелүүлһэн агротехни…ганууд тушаа хэлээд, рес…дотор, тэрэ тоодо Ториин …кукуруза муугаар ургуул…лтагаанууд дээрэ тогтоһон …муу ургаса абаһанай шал…хэдэ, агротехническэ заа…ые бултыень бэелүүлээгүй …кукуруза шэнгэнээр, набта…а.

…үнһээ болооб гэбэл, нэгэдэ…им колхозууд хэдэн жэл …рдажа үрэжэлгүй болошо…до гү, али хадын арын таша…хужар марсатай, заримдаа …орхой шумуултай участо…кукуруза тариһан байна. …хёор, буруугаар элдүүрил…огуудһаа нёдондо муу ур…а. Юуб гэхэдэ, олонхи …дай ургаса буртаг үбһэн…шаһан байна.

…ихяар, үрэһэ хүрэнгэ та…хүсэд бэлэдхэгдээгүй бай…м газарта үрэһэн бүхыдөө …улагдаагүй, гранозан, лексахлоран хороор угааха хүдэлмэри тон мууса хэгдээ һэн.

Дүрбэдэхеэр, бирагүй ургаса абтаһанай шалтагаан хадаа кукуруза зарим газарта эртэдүүлжэ (майн 10 болотор), заримдаа оройтуулжа (июниин 10-даар) таригдаһан байгаа. Иимэһээ кукуруза майн 20—30 багта тарихада таарамжатай гэжэ нёдондоной дүн харуулна. Гэбэшье, хүрьһэнэй 10 сантиметр гүнзэгыдэ 10—12 градус хүрэтэр дулаасаад байхада кукуруза тариха хэрэгтэй.

— Зунай үедэ, кукурузын түлэг дундаа ургаха үедэ ургасыень үтэгжүүлхэ, нэмэлтэ тэжээл оруулха, һайнаар харууһалха гээшэ тон шухала гэжэ нүхэр Барнаков элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ тэмдэглэһэн байна.

Элидхэлэй һүүлээр конференцидэ хабаадагшад нёдондоной алдуунууд тухай, мүнөө жэлдэ хайшан гэжэ кукурузын үндэр ургаса ургуулха тухай хөөрэлдэһэн, һанамжануудаа хэлэһэн юм.

Бургалтайн МТС-эй главна агроном нүхэр **Баранов** нёдондо кукуруза ургуулжа шадаагүй байһан шалтагаанууд тухай хэлэхэ зуураа, иигэжэ тэмдэглэбэ:

— Агротехникын заабарие хүсэд бэелүүлжэ шадаагүй дээрэһээ, илангаяа тарилгые эртэ, майн 14-һөө 27 хүрэтэр үнгэргэһэн дээрэһээ муу ургаса абтаа. Оройхон таригдаһан кукурузын ургасын һайн байһан дээрэһээ манай эндэ кукуруза майн 27-һоо июниин 1 хүрэтэр тарихада таарамжатай гэжэ һананаб. Буртаг үбһэ үгы хэхын тула апрельдэ таряанай узуурта лущени хээд, хахалалгые тарилга хэхэ болзорто нэгэ заа дүтэлүүлээ һаа ямар бэ гэһэн дурадхал нүхэр Баранов оруулба.

МТС-эй харьяата колхозууд кукурузын ряд хоорондын газарые элдүүрилхэ механизмуудаар дутамаг. Тиимэһээ квадратно-гнездовой аргаар бэшэ, харин үргэн рядтайгаар тарихада дээрэтэхэ гэжэ нүхэр Баранов хэлэнэ. 1955 ондо кукурузынгаа эшэлээдүйдэнь, мүн эшэлжэ захалхадань 2 удаа борнойлһониинь һайн байгаа. Тиимэһээ тэндэхид мүнөө жэлдэшье иитэжэ борнойлхонь. Кукурузын ургасада нэмэлтэ тэжээл оруулжа байхада ашатай гэжэ тэмдэглэхэтэйгээ хамта, минеральна үтэгжүүлгэ абанагүй, нютагай үтэгжүүлгэ суглуулнагүй гэжэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые нүхэр Баранов шүүмжэлээ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Клочихин** нёдондо колхоздоо кукуруза хайшан гэжэ ургуулһан тухайгаа тогтобо. Нёдондо квадратно-гнездовой аргаһаа ондоо тарилгын ямаршье арга манай эндэ туршажа үзэгдөөгүй. Тиимэһээ мүнөө хабар гансал квадратно-гнездовой аргаар тариха бэшэ, бусадшье арга туршаха хэрэгтэй. Мүн нёдондо 4—5 сантиметр гүнзэгыдэ үрэһээ тариһан һаа, мүнөө жэлдэ бүри гүнзэгыдэ, шииг нойтоор элбэг газарта тариха шухала. Гадна, МТС-үүд ряд хоорондын элдүүрилгэдэ эртээнһээ бэлэдхэхэ ёһотой гэжэ нүхэр Клочихин тэмдэглээ.

— Тарилгые яажашье һаань түргэн дүүргэхэ гээд мэгдэһэнэй эсэстэ нёдондо ургаса муу байгаа. Жэшээлхэдэ, нёдондо майн 10-да тариһан участогтамнай оройдоо кукуруза ургаагүй,— гэжэ Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Чимитцыренов** хэлэбэ. — Тиимэһээ нютагай эрхэ байдалые хараадаа абажа, тарилгын болзор тогтоохо ёһотойбди. Тиин манай колхоздо кукуруза тарилгые майн 27—28-һаа июниин 10 хүрэтэр хэхэдэ болохо. Нэгэ жэгдэ гүнзэгыдэ үрэһэ һуулгахын тулада гараар бэшэ, харин тусхай гү, али тааруулагдаһан тракторна сеялкэнүүдээр тарилга хэхэбди. Энээнэй ашаар ряд хоорондын элдүүрилтые механизацилха арга олдохо байна. Тиигээдшье, ряд хоорондын газарые гараар элдүүрилхэдэ, шанар муутайшье, удаантшье болошодог бшуу.

ВЛКСМ-эй Ториин айкомой секретарь нүхэр **Шомоев** Иркутска областиин Усть-Ордын национальна округой кукуруза ургуулагшадай дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгөө.

Элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэнэй һүүлээр конференцидэ хабаадагшад СКГ-6 сеялкэтэй танилсаһан, тэрэнэй яажа хүдэлдэгынь хараһан байна.

Конференцидэ хабаадагшад элидхэл анхаралтайгаар шагнабашье, зүбшэн хэлсэлгэдэ үсөөнөөрөө хабаадаа. Таряанажалай болон тракторна бригадануудай нэгэшье бригадир үгэ хэлээгүй. Энээн дээрэһээ **партиин Ториин айком конференцие муу бэлэдхэлтэйгээр үнгэргөө гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.**

Манай республика дотор

Түрүү һаалишан Арина Сунграпова

Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи һүнэй-товарна фермэ һая болотор аймаг соогоо һүүлшын тоодо байһан юм. Коммунистическэ партиин XX съездын хүндэлэлдэ һаалишад социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, һүүлэй үедэ аймаг соогоо түрүү һууринуудай нэгые эзэлээ һэн. Март һарада эндэ үнеэн бүриһөө 130 литр һүн һаагдаа. Фермынхид иимэ амжалта хайшан гээд туйлааб гэхэдэ, үнеэдэй харууһалга, эдеэлүүлгые нилээд һайжаруулһан байна. Малда элдэб янзын тэжээл буйлуулжа үгтэдэг болонхой.

Нёдондо кукурузын силос ехээр даража абаад, үнеэдтээ шадамараар эдюулнэ. Тэрэнэй ашаар фермын түрүү һаалишад А. Сунграпова март һарада үнеэн бүриһөө 165, Д. Буянтуева, Х. Замбалаева—120—120 литр һү һааһан байха юм.

Залуу һаалишан комсомолка А. Сунграпова хүдэлмэридөө абьяастай, абаһан социалистическэ уялгаяа дүүргэхын хойноһоо эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллана.

Погранична МТС-эй харьяата колхозуудай фермэнүүдэй мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн энэ фермэдэ МТС-эй дирекциин дамжуулгын Улаан туг үгтэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фермын түрүү һаалишан, комсомолка Арина Сунграпова.

Д. Болхоевой фото ба текст.

Уранһайханай самодеятельностиин харалга

Һаяшаг Мухаршэбэрэй аймагай Культурын байшанда хүдөөгэй ажалшадай уранһайханай самодеятельностиин харалга болобо.

Урда жэлнүүдтэ орходоо энэ жэлдэ уранһайханай самодеятельностиин харалга ехэ эмхитэйгээр үнгэрөө. Хамта дээрээ хүдөөгэй самодеятельностиин 17 коллективүүдһээ 200 гаран хүн тус харалгада хабаадалсаба.

Аймагай хүдөөгэй клубуудай хүдэлмэри зарим тэды һайжараа. Колхозниигуудай культурна эрилтые хангалгада хүдөөгэй самодеятельностиин коллективүүд ехэ үүргэ дүүргэнэ. Тэдэнэй репертуарыншье идейнэ, уранһайханайнгаа талаар һайжарантаа гэжэ тус харалгын жюри тэмдэглэһэн байна.

Энэ харалгын түгэсхэлэй концертдэ хамта 60 гаран номер гүйсэдхэгдэбэ. Эдээн соо һонирхолтой, уранһайхан номернууд олон. Булганинай нэрэмжэтэ колхозой коллектив «Сагаан далитай гулабхаа», «Алдарта Байгал» гэжэ дуунуудые дуулаа, Шаралдайн һургуулиин директор нүхэр Братенькова Л. Н. Толстойн «Воскресенье» гэжэ романһаа отрывогые ехэ уран гоёор уншаа. Мүн Сагаан-Шулуутайн һургуулиин багша Б. Бадмаева татар, бурят-монгол арадай хатар наадые ехэ шадамар, һайн аяттайгаар гүйсэдхэбэ. Харагшадай һайшаалда хүртэн, нэрьемэ альга ташалтаар дэмжэгдэһэн номернуудые гүйсэдхэгшэд олон. Тэдэнэй дунда Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой. Хонхолойн Культурын байшангай коллективүүд, Суулгын МТС-эй оркестрынхид оролсоно.

Харалгын дүн гаргагдажа, аймагай самодеятельностиин коллективүүдэй дунда түрүү һууриие Булганинай нэрэмжэтэ колхозой коллектив (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Халзанов), хоёрдохи һуурида Шаралдайн хүдөөгэй клубай коллектив (хүтэлбэрилэгшэнь Братенькова), гурбадахи һуурида Сагаан-Шулуутайн самодеятельностиин коллектив (хүтэлбэрилэгшэнь Р. Л. Балдаев) эзэлбэ. Шалгаржа гараһан хэдэн коллективүүдтэ, мүн хабаадагшадта үнэтэ грамотанууд барюулагдаа. Гэбэшье, энэ харалга дээрэһээ хэды шухала тобшолол хэхээр.

Бурят колхозуудта баян, гармони дээрэ наадажа шадаха хүнүүд тон үсөөн байна. Иимэ ушарһаа баян,гармони дээрэ наадхуулжа һургаха курс гү, али кружогуудые эмхидхэхэ хэрэгтэй. Иимэ хүгжэмшэд, гармонистнуудтай клубуудай ажалынь урматай һайнаар ябуулагдаха бшуу.

Мүн харалгада хабаадагшад ехэнхидээ мэдээжэ болоһон, үнинэй дуунуудые дуулана. Шэнэ дуунууд гарадаггүй гү, али гараашье һаань, нотыень уншажа, аялгыень олохо хүн аймагай олохон колхозуудай клубта үгы юм.

Тиимэһээ ното уншажа, мүн хүгжэмэй инструментнүүдээр наадуулжа һургаха курс гү, али кружогуудые эмхидхэхэ тон шухала. Мүнөө бурят колхозуудта хүгжэмшэ, гармонист үгы дээрэһээ гансал «ёохор» наадатай байха баатай болоно.

Д. Номинов.

Шэнэ барилганууд

Һүүлэй жэлнүүдтэ Яруунын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз үйлэдбэриин ба культурноажаһуудалай барилганuудта ехэхэн анхарал хандуулна. Энээнэй ашаар ганса нёдондо жэлдэ тус колхоздо малай хэды байранууд, барын гэрнүүд баригдаһан юм.

Һаяхан 1000 тахяагай типовой байра баригдажа, ашаглалгада үгтэбэ. Мүн 5 автомашинын багтаамжатай ба заһабарилгын мастерскойтой гараж, модо дархалха механизированнэ мастерской баригдаа. Электрын хүсөөр хүдэлдэг элдэб станогууд, хюрөө энэ мастерской соо тодхогдоод хүдэлжэ байна.

Мүнөө барилгын бригада нүүжэ ерэһэн колхозниигуудай байха 4 гэр барижа байна.

Байгша оной туршада колхозой центр дээрэ тугалай нэгэ, хониной 2 байранууды, тэжээлэй кухни, һү машиндажа, зөөхэй болгохын тула нэгэ гэр ба Можейка гэжэ полевой стан дээрэ таряанай механизированнэ ток барихаар хараална. Тэрэшэлэн Хара-Шибирь гэжэ нютагта культбаза баригдаха юм. Эдэ барилгануудые барихын тула 2000 үлүүтэй кубометр барилгын модон бэлдэгдээ.

С. Бардунаев.

Клубай совет

Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой Ехэ Сагаан нютагтахи клуб нёдондо жэлһээ хойшо һайнаар хүдэлмэрилдэг болоо. Эндэ комсомолецууд, залуушуулһаа бүридэнхэй клубай совет хүдэлмэреэ һайнаар эмхидхэнэ. Мүн клубай дэргэдэ уранһайханай самодеятельностиин кружок бии юм.

Колхозой правлени болон партийна эхин организаци клубай хүдэлмэреэр һонирхоно, зохихо туһаламжа үзүүлнэ. Клубые даагша Дора Алексеева колхозой комсомолецууд болон залуушуулые культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ олоор хабаадуулна. Эндэхи колхозниигууд үдэшэндөө клубтаа олоороо сугларжа, сүлөөтэй сатаа культурнаар үнгэргэнэ, концерт харана.

Мүнөө клубай совет хабарай полевой хүдэлмэриин үедэ колхозниигуудай дунда ябуулха культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин түсэб табижа байна.

Г. Николаев.

…лион хүнүүдэй үүсхэн бай…ажалһаа коммунизм урган …гэжэ Ленин заадаг. Оло…жалай эдэбхи үүсхэлынь …дын удхашанартай болон …рон соо дэлгэрһэн социали… мүрысөөгөөр дамжажа …

…Ленин социалистическэ мү…идхэлгые угаа ехэ удхаша…бододог, гүрэн түрын тон …рилго мүн гэжэ тоолодог …Социализм хадаа мүрысөөе …үргэн ехээр хэрэглэхэ ба …гүй булаг мэтээр билта…а хабаяа арьбадхан гар…иг шадабаряа бадарvулан … шадахаар хүдэлмэридэ …ажалшадые элсүүлхэ оно мүр …н олгоо гэжэ Ленин онсо…лэһэн байна.

…листическэ мүрысөөнэй дэл…ха үедэ арад түмэнэй үүс…бэлиг хүгжэдэг юм. Граж…йнай жэлнүүдтэхи комму…э түрүүшын субботнигууд…од, олон миллион хүнүүдэй …г мүнөө сагай мүрысөөн …гжөөшэ энэ зам — совет…ство дотор хизааргүй ехээр …социалистическэ мүрысөө…болоно. Социалистическэ мү…– арад зоной шадабари бэ…ажалшадай үйлэдбэриин үүс…олдолгын үнэхөөрөө үргэн …то дээрээ бадаралга мүн. …листическэ мүрысөөн оло…энэ байгуулалтын илаха …а эрхэбайдал хангагша …тээсые бүри ехэ болгохын …лтэй, техническэ дэбжэл…а холбоотой байдаг. Ком…даа «капиталистическэдэ …ргүй дээшээ ажалай бү…үү техникые ашагладаг, …араа ажалладаг, ушар …эг, нэгэдэмэл хүдэлмэри…лай бүтээсэ» болоно гэжэ …аг һэн. (Зохёолнууд, том …394).

…хүнүүд ажалдаа шэнжэл…лдадаг, үйлэдбэреэ улам …хэрэгтэ үүсхэл гаргадаг, ажалайнгаа бүтээсэ улам дээшэлүүлхэ шэнэ арга бэдэрдэг байха юм. «Зохёон байгуулхы үүсхэл — мүнөө сагай шухала үзэгдэл мүн. Үүсхэлтэй хүн — мүнөө үеын герой болоно» гэжэ московско «Красный пролетарий» заводой токарь-карусельщик Н. Кузьмин хэлэһэн байна.

Манай общество дотор тиимэ геройнууд — зохёон байгуулхы ажал эрхилдэг хүнүүд, үйлэдбэриин новаторнууд олон. Киевскэ «Красный экскаватор» заводой токарь нүхэр Семинский тиимэ геройнуудай бодото түлөөлэгшэ болоно. Энэ токарь 10 жэлэй турша соо нормоёо ходо 5—6 дахин үлүүлэн дүүргэжэ үргэлжэлһөөр. Нүхэр Семинский хүдэлмэреэ шэнэ гуримаар эмхидхэн, детальнуудые бүтээхэ үедэ дэмы гарадаг сагые нилээд ехээр хороожо, машинын ашаглагдаха сагые хоёр дахин шахуу нэмээһэн байха юм.

Түрүү дүй дүршэлые, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй ба новаторнуудай туйлалтануудые үргэнөөр дэлгэрүүлдэг ябадал — социалистическэ мүрысөөнэй онсо өөрэ шанарынь болоно. Пролетариадай мэдэлдэ засаг захирганай орохоһоо хойшо «үльгэр жэшээгэй хүсэн үнэхөөрөө ехээр нүлөөлхэ арга түрүүшынхеэ олоо» гэжэ Ленин хэлэһэн юм. (Зохёолнууд, том 27, нюур 231).

***

Арад зоной агууехэ үүсхэлэй бэелэл болохо түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлгэ арадайнгаа ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай. Энээндэ тон таараха жэшээнүүд КПСС-эй XX съезд дээрэ дурдагдаһан байна. Карагандын бассейнэй нүүрһэнэй комбайнуудай түрүү машинистнууд нүхэд Бущинский, Величко гэгшэд комбайн бүриингөө һарын бүтээсые 26 мянган тонно болгоһон, ондоогоор хэлээ һаа — бүхы бассейнэй дундуур бүтээсые 3 дахин шахуу, СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерствынхиие — 5 дахин шахуу үлүүлһэн байха юм. Эдэ машинистнуудай түрүү дүй дүршэлые нүүрһэнэй промышленностьда үргэнөөр дэлгэрүүлбэл, манай орон жэл соо хэдэн арбаад миллион тонно нүүрһэ нэмэжэ абаха һэн.

Тиимэл ушарһаа, партимнай түрүү дүй дүршэл һайтар шэнжэлэн шудалхыень, түрүүшүүлэй үүсхэлые предприятинуудай болон эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхыень бүхы хүтэлбэрилэгшэдһөө эридэг байна.

Социалистическэ байгуулалта хадаа гүрэнэй, ажахын болон культурна байгуулалтада арад түмэнэй эдэбхитэйгээр хабаадаха арга боломжо хангаа.

Коммунистическэ байгуулалтын агууехэ зорилгонууд ажалшадай зохёон байгуулхы эдэбхи, үүсхэл улам бадаруулхые, гүрэнөө хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ, тэрэнэй ажахын-эмхидхэлэй бүхы хүдэлмэридэ олониитын бүри олоороо хабаадахые эринэ гэжэ КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд соо тэмдэглэгдэнэ. Тиимэ зорилгоор советскэ демократизмые бүхы талаарнь хүгжөөхэ, центртэхи ба нютагуудтахи бүхы советскэ органуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, олониитэтэй холбоо барисааень бэхижүүлхэ, албан хойрог ябадалтай, хүн зоной эрилтэ хэрэглэлдэ анхаралгүйгөөр хандадаг баримтануудтай эбсэшэгүй шангаар тэмсэжэ үргэлжэлхэ шухала гэжэ съезд зааһан байна.

Арадай демократиин оронуудай ажалшад коммунизм байгуулжа байгаа баатар габьяата советскэ арадтай зэргэлэн, ахадүү ёһоной бата нэгэдэл байгууланхай, социалистическэ замаар дабшажа ябана.

Мүнөө саг хадаа арад түмэнэй революционно эдэбхи үүсхэлэй урдань үзэгдөөгүй ехээр ургажа байһан, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэдэнэй тэмсэжэ байһан саг, дэлхэйн соёл болбосоролой арюун дардам замай хажуу тээ хэдэн арбаад, зуугаад жэлдэ хашагдан баригдажа байһан колониальна ба колониин түхэлтэй арадуудай агууехэ хүгжэлтын саг мүн.

Дэлхэйдэхи событинуудай хүгжэхэ саашанхи арга боломжонуудые шэнжэлэн, 1923 ондо Ленин иигэжэ бэшэһэн юм: «Тэмсэлэй түгэсхэлынь хүн зоной тон олонхиин ажаһуудаг Росси, Инди, Хитад мэтын оронуудһаа эсэсэй эсэстэ дулдыдаха. Тодорхойлон хэлэбэл, хүн зоной тэрэ олонхид өөһэдытөө сүлөөрүүлхын түлөө тэмсэлдэ һүүлэй жэлнүүдтэ түрибэлгүй түргэнөөр элсүүлэгдэжэ байнхай. Энэ талаарнь абабал, дэлхэйн тэмсэлэй эсэсэй шиидхэбэри ямар байха ааб гэжэ үлэ мэдэгшье маргаһанай хэрэггүй. Социализмын түгэс илалтын зайлашагүй хандагдахань лабтай». (Зохёолнууд, том 33, нюур 458).

Иигэжэ Ленинэй уридшалан хэлэһэн гайхамшаг сэсэн үгэнь сүм зүб болоо. Һүүлэй арбаад жэл соо дэлхэйн бүмбэрсэгэй хүн зоной хахад шахуунь — нэгэ миллиард хоёр зуун миллион үлүүтэй хүнүүд колониальна ба колониальна түхэлтэй дулдыдалгаһаа сүлөөрөө. Гутамшаг колониальна системын бүримүһэн усадхагдаха саг ойротожо байна. Зүүн зүгэй арадууд бүхы дэлхэйн хуби заяае шиидхэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, уласхоорондын харилсаануудай хүсэтэ шэнэ нүхэсэл болохо гэжэ Ленинэй уридшалан зааһан үе саг, бүхэдэлхэйн түүхэдэхи шэнэ үе саг эхилэнхэй.

Империализмын ээрхэг түримхэй хүсэнүүдэй амыень татаха хэрэгтэ арад зоной дүүргэдэг үүргэ угаа ехээр ургаа. Дэлхэйдэхи социализмын лагерь гэжэ алдаршаһан эб найрамдалта хүсэнүүд ээрхэг хархис аашануудые зайсуулхын тула шухала моральнашье, материальнашье хэрэгсэлнүүдтэй. Энэ лагерьһаа гадна, дайнда эсэргүүсэн тэмсэдэг ондоошье олон гүрэнүүд бии. Капиталай оронуудтахи хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн мүнөө үргэн далайсатай болонхой. Эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөн тон үргэнөөр дэлгэрээ. Капитализмын ээрхэг түримхэй хүсэнүүдэй зүгһөө арадуудые шэнэ дайнда оруулуулхагүй, хэрбээ дай эхилхэ гэжэ дайсадай һэдээ һаань, агрессорнүүдтэ эсэргүү шанга сохилто хэхэ, тэдэнэй хорото түсэбүүдые таһалдуулха арга боломжонууд мүнөөнэй уласхоорондын эрхэ байдалда бии болоо.

Дэлхэйн событинуудай ябасада арадуудай нүлөөлэлгэнь үдэр бүри үргэдэжэ байна.

**

Ниитын хүгжэлтые үүсхэгшэ гол хүсэн болодог арад түмэнэй агууехэ үүргые онсолон тэмдэглэхэ зуураа, марксизм-ленинизм болбол түүхэдэ ороһон элитэ ехэ хүнүүдэй удхашанарые, өөһэдынгөө сүлөөрүүлхын түлөө, шэнэ общество байгуулхын түлөө тэмсэлдэнь ажалша олониитые ударидадаг вождьнорой удхашанарые арсадаггүй байха юм. Обществын ажабайдалай эрилтые зүбөөр ойлгодог, ажал-ябуулгынгаа арад зоной хүсэл эрмэлзэлгэдэ харюусадаг, түрүү ангида, тэрэнэй партида түшэглэдэг байгаа һаа, элитэ ехэ хүнууд горьтой үүргэ дүүргэдэг юм. Марксистска партиие арад түмэнэй хамтын вождь, хүтэлбэрилэгшэ мүн, «мүнөө үеын ухаан бодол, нэрэ түрэ ба үнэн сэдьхэл» мүн гэжэ Ленин харадаг байгаа.

Ганса нэгэн хүнүүдтэ шүтэн һүгэдэдэг, политическэ зарим ажал-ябуулагшадые хэмһээ хэтэрүүлэн магтадаг ушар, тэдэниие юрэ бусын шэнжэ шанарнуудтай гэжэ тоолодог ябадал Лениндэ харша байһан юм. Ганса нэгэн хүнүүдтэ шүтэн һүгэдэлгэ арад зоной үүргые бууруулан багадхадаг, олониитын үүсхэл ба эдэбхиин хүгжэхэ хэрэгтэ һаад ушаруулдаг, хамтын хүтэлбэриин гол ёһые эбдэдэг байна. Партийна хүтэлбэриин гол ёһонууд тухай, социалистическэ байгуулалтада арад түмэнэй дүүргэдэг үүргэ тухай Ленинэй заабаринуудые үндэһэ болгон, КПСС-эй XX съезд ганса нэгэн хүнүүдтэ шүтэлгые эрид буруушаагаа. Тиигэжэ шүтэн һүгэдэдэг ябадал энэнэй урдатээ ехээр дэлгэрээд, ажал хэрэгтэмнай ехэ хохидол ушаруулһан байна.

«Түүхын талаар хүнэй дүүргэдэг үүргэ тухай марксистско-ленинскэ ойлгомжые үргэнөөр тайлбарилһан ябадал коммунистнуудай болон бүхы ажалшадай эдэбхиие бадаруулха хэрэгтэ шухала удхашанартай байгаа. Ганса нэгэн хүнүүдтэ шүтэдэг ябадалые буруушаан, Центральна Комитет тон зүб хүдэлмэри ябуулаа гэжэ съезд тоолоно. Тиигэжэ шүтэдэг ябадал партиин, арад түмэнэй үүргые бага болгодог, парти доторхи хамтын хүтэлбэриин үүргые доошолуулдаг, хүдэлмэриин талаар ехэхэн дутагдал тохёолдуулдаг байгаа. Ганса нэгэн хүнүүдтэ шүтэдэг ябадалай үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү тэмсэлээ һуладхангүй үргэлжэлүүлхыень, арад зон лэ Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр шэнэ ажабайдал зохёон байгуулна гэһэн заабарие бүхы ажал-ябуулгадаа үндэһэ болгохыень съезд Центральна Комитедтэ даалгаха» гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй тоосоото элидхэл тушаа партиин XX съездын баталан абаһан резолюци соо хэлэгдэнэ.

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бүхы парти, бүхы советскэ арад нэгэн һаналтайгаар һайшаан угтаа. Хамтаараа хүтэлбэрилхэ гэһэн ленинскэ гол ёһые һэргээн бэелүүлгэ, ганса нэгэн хүнүүдтэ шүтэн һүгэдэдэг ябадалые эрид буруушааһан тэмсэл арад түмэнэй политическэ ба ажалай эдэбхиие улам бадаруулаа.

Манай партиин ленинскэ политикын зүб байһаниинь СССР-тэхи социалистическэ байгуулалтын бүхы түүхээр шалгагдаа.

КПСС-эй XX съезд коммунизмын түлөө саашанхи тэмсэлэй агууехэ программаар бүхы советскэ арадые зэбсэглээ. СССР-эй арадууд бараг дашагүй ехэ эршэ зоритоо бадаруулан, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр ябажа, тус программые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэнэ.

И. МАЛЫШЕВ.

Советскэ комплексно антарктическа нэгэдэхи экспедици.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. (зүүн гарhаа). Дэпо гэжэ бухтада вертолёдто бензин ашаалгын үе. 2. «Обь» гэжэ теплоход Дэпо гэжэ бухтада сэбэр уhа абажа байна. **ТАСС-эй фотохронико.**

Советскэ Антарктическа экспедициин флагманска корабль болохо «Обь» гэжэ дизель-электроход Антарктидын эрьедэ хүрэнхөө зуу хоноба. Энэ үе соо советскэ шэнжэлэгшэд байгаалиин хүшэр хүнд эрхэ байдалые дабан, «Правдын эрье дээрэ» түбхинэн байршаба. Богонихон үе соо 20 гаран гэртэй болбосон зохид түхэлэтэй багахан город эндэ бодхоодо. Хүсэтэ радиоцентр «Мирный» гэжэ энэ городые Советскэ Союзтай, Францитай, Австралиин Антарктическа базануудтай болон дэлхэйн бүмбэрсэгэй бусад пунктнуудтай холбодог юм. Шпицбергендэхи Баренцбургтай сэхэ радиохолбоон haяхан байгуулагдаа. Һаяар Москватай саг үргэлжын радиохолбоон байгуулагдаха юм.

Тэндэ баригдаhан электростанци поселогой бүхы хэрэглэмжые электроэнергеэр хангадаг юм. Городской түхэлөөр баригдаhан эдэ байранууд соо haйнаар ажабайха ба хүдэлмэрилхэ бүхы шухала эрхэ байдал бии.

Зуун үдэр соо Антарктикада байха үедөө советскэ эрдэмтэд наукада ехэ удхашанартай шэнжэлгэнүүдые хээ. «Мирный» городогhоо зүүн тээшээ ба баруун тээшэ байдаг Зүүн Антарктидын эрье шадарай үргэн районууд дээгүүр, континентын тэг дундахи Урда зүгэй геомагнитна полюс хүрэтэр ниидэлгэнүүдые хээ. Шеклтона гэжэ мүльhэн шадарай Антарктическа оазисые, дригальска, Гаусс хадые болон бусад аралнуудые анха түрүүнээ шэнжэлhэн байна. Мүнөө үедэ Антарктидын дотор район руу түрүүшын аяншалга амжалтатайгаар хэгдэжэ байна. Советскэ экспедициин ажалдаа байhан районой географическа карта зохёохын тулада арбан таба мянган дүрбэлжэн километр талмай дээрэ аэрофото буулгалга хэгдэбэ.

Эрхим haйнаар бүтээгдэhэн аэрометеорологическа обсерватори Антарктидын эрье шадарай ба дотороой районуудай сагай уларил тухай үнэтэ материалнуудые суглуулаа.

Ехэ программын ёhоор научна хүдэлмэри хэгдэнэ. Мүльhэнэй зузаае болон мүльhэнэй ябасые, саhанай сугла̀ралгые болон бусад зүйлнүүдые тодорхойлхо научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэгдэнэ. Научна хоёр станци, хэдэн база байгуулха хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай. Мак-Робертсоной нээhэн газар дээрэ байдаг австралийскэ экспедицитэй, Аделиин нээhэн газар дээрэ байдаг французска экспедицитэй советскэ эрдэмтэд харилсаа холбоотой болонхой.

Урда полюстахи «Мирный» гэжэ обсерваторидо үбэлжэгшэд эбтэй эетэй шэнжэлэгшэдэй коллектив болоно. Энэ континентын шэрүүн шанга байгаалиие шэнжэлхэ талаар научна ехэ хүдэлмэри хэнэ.

И. Денисов,
ТАСС-эй тусхай корреспондент.
Антарктида, «Мирный».

Мирный поселок шадар.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: экспедициин связистнууд телефон табихын тула столбнуудые зөөжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Индонезиин республикын Президент Сукарно Советскэ Союзда айлшалхыень уриhан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй уряалые хүлеэн абаба

СССР-һээ Индонезидэ байдаг Посол Д. А. Жуков СССР-тэ ерээд ошохыень уриhан уряалые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловай өөрынь үмэнэhөө Индонезиин Республикын Президент г-н Сукарнода барюулба.

Президент Сукарно энэ уряалые хүлеэн абаад, 1956 оной августын эсэстэ СССР ошожо, сентябриин түрүүшын хахад соо тэндэ айлшалхаар бэлэн байhанаа мэдүүлбэ.

ТАСС.

Англо-иранска харилсаан тушаа

ТЕГЕРАН, апрелиин 16. (ТАСС). Бахрейнска аралнууд дээрэхи байдал тушаа сенаторнууд Диванбеки Фируза хоёрой табиhан асуудалнуудта премьер-министр Алын үгэhэн харюуе премьер министрын орлогшо Энтезам иранска сенадай ээлжээтэ заседани дээрэ апрелиин 14-дэ уншаа. Бахрейндахи событинуудай хойноhоо Иранай правительство анхаралтайгаар ажаглан хаража байна. Иранай ба Англиин хоорондохи урдын арсалдаанууд гуримшуулагдаха бэзэ гэжэ правительство найдана гэжэ Алын харюу дотор хэлэгдэнэ.

Диванбеки өөрынгөө асуудалые тайлбарилхадаа, Бахрейнска аралнууд «Иранай газарай таhаршагүй хубинь болоно» гэжэ мэдүүлээ. Бахрейнда Англиин абажа байhан хэмжээнүүд хадаа Багдадска хэлсээндэ ородог оронууд бэе бэедээ харша ябуулгануудые хэжэ болохо байhыень гэршэлэн харуулна гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Политикын, экономикын ба финансовын талаар Иран тушаа английска правительствын хүсэрхэлгэ гаргажа, тэрэниинь Иранай правительство хододоо зүбшөөжэ байха болоо гэжэ haань, энэ haйн харилсаан болоно гээшэ гү гэжэ тэрэ хэлээ.

Диванбекиин hанамжын ёhоор Бахрейнска аралнууд тухай асуудалые Иранай правительство Багдадска хэлсээнэй соведэй сессиин Тегеранда болоходо табижа, энэ хэлсээндэ хабаададаг бусад гүрэнүүдэй зүгhөө дэмжэлгэ абаха ёhотой байна. «Тиигээгүй гээшэ haa, Багдадска хэлсээндэ Иранай хабаадалгаhаа ямаршье туhа болохогүй, имагтал муу үрэтэй байха» гэжэ тэрэ хэлээ.

Советскэ эрдэмтэдэй Хитадта ошоод байhан тухай

ПЕКИН, апрелиин 18. (ТАСС). СССР-эй Наукануудай академиин делегаци Пекиндэ ошоод байна. Тус делегаци советскэ 16 эрдэмтэдhээ бүридэнэ. СССР-эй Наукануудай академиин президиумэй главна эрдэмтэ секретариин орлогшо А. И. Михайлов делегациие толгойлно. Академигууд С. А. Векшинский, С. И. Вольфкович, В. А. Котельников, Н. В. Цицин, наукануудай академиин гэшүүн-корреспондентнүүд, техническэ ба физико-математическа наукануудай докторнууд делегациин составта ороно. Хитадай наукые хүгжөөхэ 12 жэлэй түсэб зохёолгодо туhаламжа үзүүлхын тулада КНР-эй Наукануудай академиин президиумэй уряалаар советскэ эрдэмтэдэй делегаци Хитадта ошоо. Хитадта наука хүгжөөхэ асари ехэ холын хараата түсэбэй проект зохёохо тухай асуудалнуудаар советскэ ба хитадай эрдэмтэд зүбшэлнүүдые хэнэ, дүй дүршэлөө халан абалсана.

„Холбоото Штадууд политика хубилгаха ёhотой“

США-гэй гадаадын политикые американска промышленник шүүмжэлнэ

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 18. (ТАСС). Филадельфидэхи «үгытэй Ричардын» клуб соо «Нейшнл Стил» компаниин директорнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ томо промышленник Эрнест Уэйр үгэ хэлээ. Тэрэнэй хэлэhэн үгые США-гэй финансова ээзд баяшуулай орган — «Коммершл энд файнэншл кроникл» гэжэ журнал толилоо. Уэйр хадаа США-гэй гадаадын политикые шүүмжэлхэ зуураа, эбтэйгээр зэргэ оршон байха ба социальна хоёр ондоо системын мүрысэхэ тухай hанал бодолые дэмжэhэн байна. «Би ямар тобшолол хэнэбиб гэхэдэ, Холбоото Штадуудай мүнөөнэй политика тэрэнэй (США. — **ред.**) интересүүдтэ, мүн бүхы дэлхэйн оронуудай интересүүдтэ олон ушарта тааралдадаггүй байна. Тиимэhээ, США хадаа өөрынгөө политикые хубилгаха ёhотой гэhэн тобшолол заатагүй хэгдэхэ зэргэтэй болоно» гэжэ Уэйр мэдүүлээ.

«Дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэhэнhээ хойшо нилээд удаан саг соо Америка хадаа эб найрамдал тогтоохо арга боломжо бии гэжэ этигэдэг байhанаа харуулаагүй, харин дай хэхэ үзэл бодол баримталдаг байhанаа харуулhан байна гээшэ ха» гэжэ Уэйр тэмдэглэнэ. «Росситой хэлсээ хэжэ, ажал хэрэгтэй холбоо тогтоожо болохогүй» гэжэ тоолодог американска хэблэлэй ба правительствотай холбоотой зарим хүнүүдэй бодомжонуудые Уэйр дурдаhан байна. Эдэ хүнүүд хадаа гадаадын политика бэелүүлхэдээ зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ, сэрэгэй союзуудта түшэглэдэг гэжэ тэрэ заана. Тиихэдэ, иимэ союзуудые байгуулхадаа экономическа туhаламжа хэрэглэхэтээ хамта, политическэ эрилтэнүүдые хэдэг байна. «Саашанхи алхам хэхэ хэрэгтэй... гэжэ тоолодог хүнүүд бии. Тэдэнэй политика хадаа өөhэдыгөө хамгаалха гү, али бэеэ бариха ябадал хараалдаггүй, харин хэрээhэтэ поход хэхэ ябадал хараална. Шажанай үзэл баримталhан түүхэтэ дайн шэнги тиимэ дай хэхэ гэжэ өөhэдынгөө номнодог хараа бодолhоо тобшолол хээд, хэрээhэтэ поход хэхэ хэрэгтэй гэжэ сэхэ хэлэхые тиимэ хүнүүдэй зариманиинь оролдодог байна» гэжэ Уэйр мэдүүлнэ.

Уэйрэй hанамжын ёhоор «США-гэй политика хадаа ехэ хоротой политика болоно... Хоротой байhаниинь юун дээрэhээ харагданаб гэхэдэ, манай термоядерна зэбсэгүүдые, манай радарна системэнүүдые, хилын саана байдаг манай базануудые, манай союзуудые haйрхан харуулха ябадал шангадана, мүн манай сэрэгэй хүсые Россин сэрэгэй хүсэнтэй сасуулдаг ябадал гарадаг байна. Хитадай эрье шадарай хоёр багахан аралые хамгаалхын тулада атомна зэбсэг бидэнэй хэрэглэхээр бэлэн байhан тухай, «ехэ сохилто хэжэ харюутаа абаха» тухай, «дайнай үглөө мүнөө болохоор» оршон байдал тохёолдуулха тухай тусхайта ба тусхайта бэшэшье мэдүүлгэнүүд мүн лэ иимэ удхатай байха юм. США-гэй газаа тээ байhан арадууд хадаа манай орон дотор дай хэхые хүсэдэг ябадал ехээр гарана гэжэ иимэ мэдүүлгэнүүд дээрэhээ харана.

Энэ хадаа «эрид хатуу политика» болоно. Иимэ политика Америкэдэ таарууггүй политика болоно гэжэ би тооленоб. Минии hанамжын ёhоор энэ политика манай арадай олонхидой hанал бодолые харуулнагүй. Иимэ политика хадаа манай hулабтар байhые, өөhэдынгөө хүсэндэ болон системэнүүдтэ hэжэглэдэг байhыемни харуулна гээшэ ха...»

Энэ политика хадаа нэгэ талаhaa США-гэй, нүгөө талаhaa СССР-эй, США-гэй союзнигуудай, баруунай бүхы оронуудай, мүн нейтральна оронуудай хоорондохи харилсаанда нүлөө үзүүлнэ гэжэ Уэйр тоолоно. «Таанад ородууд байгаа haa, манай зэбсэгтэ хүсэнүүдые, манай базанууд болон союзуудые haйшаажа шадаха байгаа гүт? Эдэ бүгэдэ хэндэ эсэргүүгээр зорюулагдахаб гэжэ таанад бодожо үзэхэ байгаа гүт? Эдэ бүтэдэ өөрыгөө хамгаалхын тулада байдаг юм гэжэ бидэнэй тайлбарилhан тайлбариие таанад хүсэдөөр этигэжэ шадаха байгаа гүт? Добтолго хэлгэ өөрыгөө хамгаалха таарамжатай арга болоно гэжэ бидэнэй хэзээдэ нэгэ тооложо магад байhые бодожо үзэхэ байгаа бэшэ гүт? Хэрбээ, бидэнэр зүбөөр бодомжолжо үзөө haа, иимэ асуудалнуудые Россин табиха эрхэтэй байhые мэдэрхэ ёhотой болонобди.

«США-гэй «эрид хатуу политикые» США-гэй союзнигуудай зүбшөөхэгүй байhаниинь сохомтой. Росси хадаа сэрэгэй аюул тохёолдуулна гэжэ американецуудай хэлэдэгые ондоо нэгэшье орон зүбшөөхэгүй байна. Росси хадаа дай хэхые хүсэдэггүй гэжэ Европын оронууд үнинэй үнэмшэдэг болоо. Америкэ эб найрамдалые үнэхөөрөө хүсэдэг юм гэжэ манай союзнигууд мэдэдэг байна. Гэбэшье, дайнай боложо магад байhан тухай тэдэнэй түбэгшөөлгэ Америкын зүгhөө үүдхэгдэдэг байна. Тэдэнэр хадаа американска политика алдуутайгаар бэелүүлэгдэжэ, дэлхэйе дайнда татан оруулжа магад гэжэ айдаг байна бшуу. Эгээл иимэhээ, илангаяа сэрэгэй талаар нэгэдэмэл ябуулгануудые хэхэ тухай американска дурадхалнуудые эдэ оронууд хэрэгсээгээгүй байха юм» гэжэ Уэйр бэшэнэ.

Уэйр саашань иигэжэ бэшэнэ. «США-гэй политика колониализмын засагые саашадань үлөөлгые дэмжэнэ. Тиимэhээ гол зорилгонуудаа туйлаха замыемнай хаана гэжэ haяхан колониальна байhан гү, али удхагүй колониальна дарлалтаhaa гарахые оролдожо байhан оронууд тоолодог байна. Һаяхан нэгэ элитэ индиец иигэжэ мэдүүлээ: манай эсэгэ оронойхидой олонхидынь баруун оронуудта дурагүйгөөр хандана. «Хүйтэн дайнай» эхилхын урда тээ Инди бэеэ даанхай байдалтай боложо шадаагүй байгаа haa, мүнөө үедэ тиимэ байдал оложо шадахагүй hэн. Юундэб гэхэдэ? Зүүн-Урда Ази руу коммунизмын дэлгэрэлгэдэ haад ушаруулха зорилгоор Индиие мэдэлдээ бариhан зангаараа Англиин байхыень США баадхаха байгаа. Бидэнтэй союзна бэшэ оронуудта американска нүлөөнэй бага боложо, нэрэ хүндынь унажа байhан тухай нэрэ хүндэтэй ажаглагшад мэдээсэhэн байна.

Эсэстэнь, дайгаар заналта хэлгэтэй холбоотой энэ эрид хатуу политика мүнөө үедэ дэлхэйн бүхы арадуудай гүнзэгы ехэ хүсэл эрмэлзэлгэдэ тааралданагүй... Арадууд хаа хаанагүй дайнhaa хашарhан байна. Тэдэнэр дайн сэрэгэй болохые юундэ хүсэнэгүйб гэхэдэ, hүүлэй 40 жэлэй дүй дүршэлhөө дайн сэрэгэй ямар хойшолонтой байдагые мэдэжэ абаhан байна бшуу.

Тэдэнэр эб найрамдалые, haйн ажабайдалые хүсэнэ. Имагтал эб найрамдал haйн ажабайдал хангажа шадаха байна бшуу. Минии hанамжын ёhоор, иимэ hанал бодол бүхы дэлхэй дээрэ гарадаг байна. Бүхы дэлхэйн жиирэй хүнүүдэй эб найрамдалые хүсэн эрмэлзэлгэ дайн сэрэгые зайсуулха эгээн лэ хүсэтэй арга болохоhоо гадна, эб найрамдалай эрхим найдабари болоно. Нэгэ орон гү, али бүлэг орон эдэ үзэл бодолые дэмжээд байгаа haa, дэлхэй дээрэ түрүү байдалтай болохо байна. Минии hанамжын ёhоор иимэ эрмэлзэлгэнүүд удаахи табан жэлэй турша соо гү, али табан жэл тухай үе соо бүри ехэ боложо, ямаршье ороной хүтэлбэрилэгшэд дайнда хабаадалсаха шиидхэбэри абажа шадахагүй байха...

Эдэ дүрбэн гол асуудалда — манай союзнигуудта, коммунистическэ дэлхэйдэ, бидэнтэй союзник бэшэ оронуудта ба дэлхэйн арадуудай эрмэлзэлгэдэ буруугаар хандаhан ямаршье политика мүнөөнэй дэлхэй дээрэ зүб политика гэжэ тоологдожо шадахагүй».

Женевскэ зүблөөн хадаа уласхоорондын түгшүүрил hуларуулгада туhалаа гэжэ Уйэр тэмдэглээ. «Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн haяхан боложо ямаршье үрэ туйлангүйгөөр дүүрэhэн байна. Энээнhээ хойшо бэе бэеэ хүлеэлсэдэг үе дууhaa. Тиигээд элдэб шууяан дахяад гарадаг болоо...

Минии hанамжын ёhоор, июльдэ болоhон Женевскэ зүблөөнэй зорилгонууд ба туйлалтанууд тон буруугаар тайлбарилагдаhан байна... Зүблөөнэй гол зорилго ямар байгааб гэхэдэ, дэлхэйн арадуудай эрилтэдэ харюу үгэхэ, өөhэдынгөө зорилгонуудые туйлахын тулада нэгэшье тала ядерна дай хэхэгүй гэжэ арадуудые найдуулха арга боломжо баруунай хүтэлбэрилэгшэдтэ, мүн ородой хүтэлбэрилэгшэдтэ олгохо ёhотой байгаа.

Дайн сэрэгые политикын зэбсэг бэшэ гэжэ тоолохо ту[illegible]сэн хадаа арсалдаата асуу[illegible]даар маанадай табиhан эр[illegible]дые хүлеэн абаха талаар с[illegible]хэлсээ хэхыень Россиие уял[illegible]юм. Зүгөөр арсалдаата асуу[illegible]даа дайн сэрэг хэжэ бэшэ[illegible]хэлсээ хэжэ шиидхэхэ тухай[illegible]баталагдаhан байна гэжэ... Липпман зааhан байна.

Энэ хадаа ехэ туйлалта[illegible]Тэрэнэй тон ехэ удхашанарт[illegible]hаниинь сохомтой. Һаяшаг[illegible]тохёолдожо байhан түг[illegible]байдал мүнөө нилээд hулар[illegible]на. Түгшүүрилэй hуларhани[illegible]найшье орондо хамаадана. [illegible]хы дэлхэй дээрэ хэрэг уша[illegible]лэ иимэ байhые гэршэлhэн [illegible]римтанууд бии гэжэ таанад[illegible]хэ байнат гэжэ би бодоноб. [illegible]тон шухала байна. Энэ хад[illegible]даа иимэ ехэ удхашанартай[illegible]дэлхэйн хубилжа байhан [illegible]хараадаа абаhан политика[illegible]лүүлхэ тон ехэ шэнэ арга [illegible]олгоно».

«Бүхы тодорхой асууда[illegible]шиидхэхын тулада шиидхэ[illegible]шанартай гол арга туха[illegible]өөрынгөө hанамжые бэшэhэ[illegible]Ямар нэгэн зүб политика ха[illegible]тулада Росси тушаа тусга[illegible]лалта хэхэ шухала байна. К[illegible]стическэ гол ёhонуудта Рос[illegible]тэлбэрилэгшэдэй болон [illegible]олонхи хүн зоной үнэн сэх[illegible]гынь сохомтой. Тэдэнэр ха[illegible]мунизмын үзэлдэ этигэдэг, [illegible]даа саашадаа бүхы хүн түр[illegible]ажабайдалай ёhон болохо г[illegible]лодог байна. Событинуудай[illegible]тые түргэдхэлгэдэ туhалжа[illegible]юм гэжэ тэдэнэр тоолодог ба[illegible]дэнэр хадаа Россие бүхы т[illegible]хүсэн түгэлдэр болгохые о[illegible]Тэдэнэр хадаа мүнөө ба[illegible]союзуудаа саашадань үлөө[illegible]союзуудые байгуулхые э[illegible]байна. Тэдэнэр хадаа Росси[illegible]бүри үргэдхэхые, коммуниз[illegible]гэн шүтэдэг байhан тулада[illegible]ниие шадаал haа түргэнөөр[illegible]рүүлхые оролдодог байха ю[illegible]нии hанамжын ёhоор иимэ[illegible]нуудые зүбөөр ойлгохо ёhо[illegible]

Зүгөөр тэдэнэй арга м[illegible]ээзэрхэг түримхэй дайн сэр[illegible]дадагтүй юм гэжэ тайл[illegible]Россин хүтэлбэрилэгшэдэй [illegible]hониинь ехэ удхашанартай[illegible]Һүүлэй арбан жэлэй турша[illegible]hэн ажал-ябуулгань дай хэ[illegible]дэггүй байhыень гэршэлжэ[illegible]

Тобшоор хэлэхэдэ, комму[illegible]скэ хүтэлбэрилэгшэд хадаа [illegible]ческа, дипломатическа боло[illegible]ческэ аргануудаар өөhэды[illegible]рилго бэелүүлжэ шадахаб[illegible]тоолодог байна. Зүүн ба б[illegible]гэй оронуудай хоорондохи [illegible]нууд хадаа амгалан ёhо[illegible]сөөн болоно гэжэ хэлэхээр [illegible]

США-гэй баримталха [illegible]политика тухай өөрынгөө h[illegible]Уйэр саашань найруулан хэ[illegible]циональна оборонодо хэр[illegible]лохо зэргээрнь зэбсэгтэ хү[illegible]барижа байха хэрэгтэй. [illegible]хамта ямаршье асуудал зүб[illegible]сэхын тулада Росситой, [illegible]стическэ бусад оронуудтай [illegible]хэ аргатай байхаар тиимэ[illegible]ходоодоо бэелүүлхыень США[illegible]рэ haйшаан дурадхана. Би[illegible]даа намдуу зохидоор хэ[illegible]байха ёhотойбди. Баруун бо[illegible]

[illegible]

лолнуудай хэгдэдэг болоб[illegible]аргануудай тоодо худалдаа[illegible]оролсохо ёhотой гэжэ би [illegible]Юуб гэхэдэ, худалдаа н[illegible]аша туhань ехэ байна. У[illegible]колониальна гүрэнүүдые [illegible]Штадуудай дэмжэдэг бай[illegible]далые шүүмжэлхэ зуураа [illegible]лизмын үе үнгэрөө» гэж[illegible]Яраан тэбдэнгүйгөөр гада[illegible]домжотой политика бэелүү[illegible]хые тэрэ уряална.

Россие «номгон болгохо[illegible]гү, али өөhэдынгөө ямар [illegible]хала позициие алдаха тух[illegible]шье дурадхал би оруулнагүй[illegible]даха газартань харилсан а[illegible]буруушааха газартань бур[illegible]байял...»

Египетско-израильска хилэ дээрэ

ПАРИЖ, апрелиин, 18. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондентын Каирhaa мэдээсэhэнэй ёhoop, Израилиин патрульнууд Газа город шадархи Египедэй территори руу үдэрэй турша соо гурба дахин буудаа гэжэ апрелиин 17-ной үдэшэ хэблэгдэhэн египетскэ коммюнике дотор хэлэгдэнэ.

Египетскэ талынхид Израилиин патрульнуудай урдаhaa буудаагүй гэжэ коммюнике дотор саашань хэлэгдэнэ.

США Багдадска [illegible] экономическа коми[illegible] оролсобо

ТЕГЕРАН, апрелиин 18. [illegible] США багдадска пактын [illegible]ческа комиссиин гэшүүн бол[illegible]бо гэжэ мүнөөдэр багдадс[illegible] соведэй үглөөнэй заседани[illegible]дэ хэблэлэй түлөөлэгшэд[illegible]сэгдээ.

Агын һонинууд

ҺҮ ЕХЭЭР ҺААНА

Округой haалишадай мүрысөөндэ Зутаалайн сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой haалишад түрүү hуури эзэлнэ.

Ажахын жэлэй эхинhээ хойшо тус колхозой haалишад Д. Дашиева 1247 литр, Х. Магакова—1063 литр, Д. Ринчинимаева—1054, У. Очирова—1021 литр hү үнеэн бүриhөө haahaн байна.

ХОНИДОО ЭРТЭ ХУРЬГАЛУУЛБА

Эндэхи олон колхозууд гурбадахи жэлээ хонидоо эртэ хурьгалуулжа байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ 36 мянган эхэ хонид эртэ хурьгалуулагдахаар ороондо оруулагдаhан юм. Мүнөө эхэ хонин бүриhөө 100,6 хурьгад абтаа.

Олон хонишод эртын түл абалгые haйнаар үнгэргэбэ. Жэшээнь, Уртын сомоной Булганинай нэрэмжэтэ колхозой хонишон Ж. Цыбенов 100 эхэ хонин бүриhөө 111 хурьга, Цогто-Хангилай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишон Галдан Галсанов — 106, Сагаан-Уулын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Б. Дынжинов — 104, Догойн Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хонишон Л. Дарижапов—102 хурьга абаhан байна.

10-хи КЛАССЫЕ ДҮҮРГЭЭД ХОНИНОЙ ФЕРМЭДЭ ОШОБО

Хандажаб Батомункуева 10-дахи классые эрхим haйнаар дүүргээд, өөрынгөө нютагай Зугаалайн сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон болохо гэжэ шиидэhэн юм.

Тиин колхозой правлени Хандажабта 500 толгой нарибтар ноохотой хонидые даалгаба. Залуу хонишон эдэбхи ехэтэйгээр ажаллажа, мүнөө эртын түл абалгые haйнаар үнгэргөө.

ТРАКТОРНА БРИГАДАНУУДТА ВАГОНЧИГУУД

Полевой хүдэлмэриин үедэ механизаторнуудай культурно-ажаhуудалые haйнаар хангахын тула Хангилай МТС тусгаар түхеэрэгдэhэн 14 вагончик худалдажа абаба. Эдэ вагончигууд соо механизаторнууд хабарай хүдэлмэриин үедэ байрлаха юм. Мүн эндэнь улаан булангууд түхеэрэгдэнхэй.

ИНТЕРНАТ-ҺУРГУУЛИ ЭМХИДХЭГДЭХЭНЬ

Могойтын долоонжэлэй 118-хи hургуули интернат-hургуули болгогдон түхеэрэгдэжэ байна. Тэндэ Забайкальска түмэрзамай хүдэлмэришэдэй үхибүүд hуралсажа юм.

Могойто станци тус интернат-hургуулида дүрбэн гэр, хэрэгтэй хэрэгсэлнүүдые үгөө. Эдэ гэрнүүд столово, интернат, уншалгын байшан болгогдобо.

ХОЕР МЭРГЭЖЭЛТЭЙ БОЛОХОНЬ

Агын МТС-эй дэргэдэ шофернуудые бэлдэхэ үдэшэн курс нээгдэбэ. Тэндэ 30 механизатор hуралсажа, үшөө нэгэ мэргэжэлтэй болохонь.

Д. Жапхандаев.

Редакторай [illegible] О. ГОМБ[illegible]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-42, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —41-59, пропаганды и перевод[illegible] культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00744. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №[illegible]